

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regelo
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Sectia III.

Kiadótulajdonosi:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1938. JULIUS 11.
VIII. évfolyam, 182. szám.

Kedd

Lengyel tábornok feltűnést keltő cikke a moszkvai tárgyalások elhúzódásáról

A Szandzsákság elcsatolása miatt erősen felkavarodott a helyzeti Szíriában
Tokió ellenállása egyre jobban növekszik — Megkezdődtek a bolgár és jugoszláv tárgyalások — A török külügyminiszter nagyszabású külpolitikai beszámolója

Amióta a Danzig körüli izgalom csillapodóban van és a moszkvai tárgyalások is egyre húzódnak, a közérdeklődés áttérte a távolkeletre, ahol a két tengely csoport nem első, de nem utolsó diplomáciai harca megindult. Kétségtelen ugyanis, hogy Tokió növekvő ellenállását és bővülő önbizalmát a totális államok igéreteit fűtik. Ha egyik, vagy másik fél itt vereséget szenved, úgy az döntő befolyással lesz az európai helyzet további kialakulására is és így érthető, hogy Nagybritánia mindent elkövet a probléma mennél kisebb térfogatra való szorítására. Ezzel szemben Japán — és ezt nem is tagadja — döntő csapást akar mérni az Egyesült Királyságra, mert tudja, hogy siker esetén várakozáson felül is nyerhet. — A moszkvai megbeszélések még mindig nem haladnak az Anglia és Franciaország által kívánt mértékben és így igazat lehet adni a brit sajtónak, amely újabb visszaesésről számol be olvasóinak. — Bledben Kioszeivanoff bolgár kormányfő és Cincár Markovics jugoszláv külügyminiszter között tárgyalások folytak, amelyeknek a szokottnál nagyobb jelentőséget tulajdonítanak arra való tekintettel, hogy az a berlini látogatást követően történt. — Ciano elindult spanyolországi útjára, amely a jelek szerint valószínűsíti a diadalmenetet az olasz nemzet képviselőjének. — Csingtauban megindultak a középkeleti japánbarát kormány felállítására vonatkozó tárgyalások. Szinte bizonyos, hogy az elnök Wangcsingwei lesz.

Ezekről és még több érdekes eseményről részletekben a következőkben számolunk be:

NÖVEKSZIK A BRIT-JAPÁN TÁRGYALÁSOK ANYAGA

(TOKIO.) A tiencsini japán katonai parancsnok tegnap kihallgatáson jelent meg Hiranuma miniszterelnöknek és jelezte a helyzetről. A megbeszélések részt vettek Arita külügyi és Itagaki hadügyminiszterek is. Beavatottak szerint a tárgyalások anyaga a jelentések folytán újra növekedett. Ehhez járul a pekingi japánbarát kormány követelése is. Említett ugyanis maga részéről a következőket kéri:

1. A francia és angol engedményes területek együttműködése a pekingi kormánnyal a valutapolitika tekintetében.
2. A pekingi kormány megbízottainak legyen joguk felülvizsgálni az engedményes területek bankügyeit. Azok szigorú felülvizsgálata, amelyekről feltételezhető, hogy kormányellenes tevékenységet fejtenek ki.
3. Az engedményes területek állandó közös, szigorú ellenőrzése.

A japán sajtó szerint Anglia helyzetét, de ugyanakkor a tárgyalások eredményességét is erősen veszélyezteti az a körülmény, hogy a követeléseket az északkeleti japán katonai hatóságok is magukévá tették, de ugyanez a kívánsága a pekingi kormány hatáskörében tartozó területek lakosságának is. Ugyancsak Tokióból közlik, hogy Craigie nagykövet számára Anglia kormányának újabb utasításai még nem érkeztek meg, de azokat minden pillanatban várják, úgy, hogy

ebben az esetben a közvetlen eszmecsere holnapi, esetleg holnapután felvétele lehetővé válik.

Az angol álláspont felől megoszlanak

Visszaesés állott be a moszkvai tárgyalásokban

(LONDON.) A Reuter iroda moszkvai értesülés alapján közli, hogy Molotov népbiztos Potemkin helyettes népbiztos társaságában tegnap újlag fogadta a brit és francia nagyköveteket, valamint William Strang megbízottat, akikkel másfél órán át tárgyalt.

A Sunday Times közlése szerint ezek a megbeszélések sem vezettek a helyzet teljes tisztázására és így nyugodtan elmondható, hogy a moszkvai tárgyalásokba újabb visszaesés állott be. Ugyanakkor Osloból jelentik, hogy a szavatossági politika elleni ellen-szenv az északi államokban egyre fokozódik. A norvég sajtó szerint ezen nem is lehet csodálkozni, mert a nyugati nagyhatalmak mindaddig nem demokráciák, amíg le nem mondanak egyeduralmi törekvéseikről és amíg meg nem kezdik a leszerelést.

A BLEDI TALÁLKOZÓ

(BELGRÁD.) A Berlinből hazatérő Kioszeivanoff bolgár miniszterelnök tegnap délelőtt érkezett meg a rosenbachi német határállomásra, ahol diszszád bucsuztatta a Harmadik Birodalom magas vendégét. Egy órai idő és után Kioszeivanoff vonata folytatta útját és délután Bledbe érkezett, ahol Cincár Markovics jugoszláv külügyminiszter fogadta. A sajtó vezércikkében foglalkozik ennek a találkozásnak jelentőségével és megjegyzi, hogy hozzá fog járulni a két állam között már kifejlődött barátság megszilárdításához.

ELINDULT SPANYOLORSZÁGI ÚTJÁRA CIANO KÜLÜGYMINISZTER

(GAETA.) Ciano külügyminiszter

ugyan a vélemények, de abban meg egyeznek, hogy Nagybritánia mindent el fog követni a probléma tiencsini korlátozására. Ugyancsak Tokióból közlik, hogy a japán katonai párt változatlanul követeli azt, hogy

Anglia a jövőben teljes semleges-séget tanúsítson a kínai ügyekben ellenkező esetben a britellenes mozgalmat, szerinte, fokozni kell.

A megbeszélésekre vonatkozólag viszont azt jelentik, hogy azok csak szerdán fognak megindulni. Ugyanakkor a Reuter iroda jelenti, hogy az angol ellenes tüntetések most már országos jellegűt öltöttek és a kormány halgatóságos beleegyezésével veszedelmes mérvűekké váltak.

tegnap repülőgépen Gaetába utazott, ahol egy cirkálóra szállott, amely őt mára Barcelonába szállítja. Bucsuztatására megjelentek a német és a japán nagykövete, továbbá a fasiszta párt küldöttsége is. A cirkálót egy vonalhajó és három torpedóhűző fogja kísélni. A program szerint Ciano ma délután érkezik meg Barcelonába, amelyet erre az alkalomra a nemzeti spanyol és olasz zászlókkal díszítettek fel. A terv szerint, amikor az olasz hajók a Baleári-szigetek magasságába érnek, a spanyol hajóhad több egysége csatlakozik hozzájuk, amikor pedig a barcelonai kikötőbe befutnak, akkor ágyulövésekkel és szírenabugással fogják üdvözlölni őket. A barcelonai érkezéshez már a katalán fővárosba utaztak a spanyolországi diplomáciai megbízottak is, hogy közlelő figyeljék az eseményeket. Visszatért Burgosba Petain marsall francia nagykövet is. A nemzetközi sajtó változatlanul nagy figyelmet szentel a látogatásnak. A Giornale d'Italia megjegyzi, hogy az a nagy idegesség, ahogyan Páris és London lapjai Ciano látogatását tárgyalják, jellemző, mert a demokráciák mindig idegesek, amikor a totális államok diplomáciáit valamit tesznek. Ez igazolja, szerinte, a legjobban, hogy London és Páris nem tudnak megszabadulni az aggodalom lidércnyomásától.

BONNET NYILATKOZATA

(PÁRIS.) Bonnet külügyminiszter a Sunday Times munkatársa előtt nyilatkozott a jelenlegi helyzetről és többek között a következőket mondotta:

A francia-angol viszony most olyan bensőséges, hogy jobb nem is lehetne.

Majd áttérve az általános helyzetre, kijelentette, hogy

tűrhetetlen az, hogy bizonyos államoknak állandóan határait biztonságáért kell aggódniuk. Ezt azonban az általános bizalmatlanság okozta. Lengyelország és Franciaország között közvetlen függetlenségi és biztonsági megállapodás van, amely biztosítja Varsó sértetlenségét.

VARSO ÉLÉNK DIPLOMACIAI MUNKÁBAN

(VARSO.) Beck külügyminiszter állandó helyettese, Sembeck gróf tegnap is tovább folytatta diplomáciai tevékenységét. Ismételt tárgyalta a szovjet és a francia megbízottakkal, majd kihallgatáson fogadta az angol nagykövetet is. A megbeszélésekről nem adtak ki hivatalos jelentést, de úgy tudják, hogy azok kizárólag a danzigi kérdéssel állanak összefüggésben.

FELLÉP-E ROOSEVELT, VAGY NEM?

(WASHINGTON.) A demokrata párt nemzeti tanácsa foglalkozott az új elnökválasztásokkal. Johnston szenátor, a tanács elnöke helytelenítette azt a tervet, hogy Roosevelt újra fellépjen. Szerinte ebben az esetben a demokrácia párt szakadása bizonyos. Maga részéről Wheeler szenátort ajánlotta Roosevelt utódául. Ezzel szemben a lapok egyrésze azt hangoztatja, hogy a jelenlegi feszült helyzetben a leg-sajnálatosabb lenne, ha Roosevelt újra jelöltetné magát, már csak azért is, hogy politikai és gazdasági terveinek teljes megvalósítása lehető legyen.

A SZOVJET-MONGOL HADERŐK SÜLYOS VERESÉGE

(HSINKING.) Az Exchange Telegraph jelentése szerint a szovjet-mongol haderőket tegnap Kalke és Holsten között sulyos vereség érte, amely helyzetüket is tarthatatlanná tette. A japán légihaderők ugyanis bombáikkal két hidat szétromboltak és így a visszavonulni készülő ellenfél útját elvágták. A legutolsó jelentés szerint a Mandzsukuóban betört szovjet-mongol haderők teljes megsemmisítés előtt állnak. A foglyok száma már is igen nagy.

WANGCSINGWEI NYILATKOZATA

(SANGHAI.) A japánbarát Wangcsingwei tegnap hosszabb nyilatkozatot adott, amelyben hangsúlyozta, hogy a japán-kínai együttműködés szükséges, mert a jelenlegi ellenséges viszony csak a szovjet malmára hajtja a vizet. Kína számára tehát nem marad más hátra, mint elfogadni a Konye miniszterelnök által annak idején nyújtott baráti kezdet. Wangcsingwei ezen nyilatkozatát Csingtauba adta le, ahol tegnap megbeszélések indultak meg egy japán barát középkeleti kormány megalakítása tárgyában.

BIZOTTSÁG VEZETI SZÍRIA ÜGYEIT

(DAMASKUSZ.) A szíriai francia kormányzó tekintettel arra, hogy a köztársasági elnök és a kormány is lemondottak, egy bizottságot nevezett ki az ügyek vezetésére. A kormányzó kijelentette, hogy a bizottság ideigle-

nesen vezet csak az ország kormányzatát; addig marad a helyén, amíg az új szenátus össze nem ül. Egyelőre elfogadta a jelenlegi szenátus feloszlását. Az új választások időtartamát azonban egyelőre nem jelölte meg, amiből arra következtetnek, hogy hosszú ideig tartó lesz a kivételes állapot.

(VARSO.) (Rador.) Sikorszky tábornok nagy feltűnést keltő cikket írt a „Kurjer Warszawski” című lapban, amelyben megállapítja, hogy a moszkvai tárgyalások lassan haladnak előre. A tárgyalások egyébként a ráppali politika végét jelentik. Elérkezett az ideje a Komintern forradalmi módszereinek revíziójának, mert lehetetlen elképzelni a szovjet részvételét egy ilyen akcióban, ha ugyanakkor a szövetségesek katonai erejét akarják forradalmi törekvéseivel másfelől veszélyeztetni. A szovjetnek nem lehet bonyolult játékokat játszania, hanem határozott magatartást kell tanúsítania. Másfelől meg lehet érteni, hogy bizonyos államok korlátozott igyekezknek a szovjet haderőkkel való együttműködést és nem kívánják, hogy a vörös hadsereg átlépje határaikat még abban az esetben sem, ha segítséget hozna. Egy Németországgal való esetleges háborúnál a lengyel határoknak és Polónia biztonságának szavatolása a szovjet részről elegendő és esetleg még szó lehet bizonyos hadianyagok szállításáról is, de továbbiakra nincs is szükség. A Balti-államok helyzete nehéz és azt meg kell érteni. Sikorszky ezután a Balti-államok tengerparti hadászati jelentőségére mutat rá, majd hangsúlyozza, hogy elkerülhetetlen Európa új rendjének biztosítása, hogy a német részről mutakozó nyugtalanító érzés megszűnjön. Ez mindannyiunk érdeke és a Krimnek is meg kell értenie.

A francia és angol sajtó egyébként a moszkvai tárgyalásokkal foglalkozik és nem titkolja a tárgyalások húzódozása miatti elégedetlenségét. A tegnapi tárgyalások Moszkvában Molotov, illetve a francia és angol nagykövetek között egyébként közel három óráig tartottak.

KAVARODÁS DAMASZKUSZBAN

(DAMASZKUSZ.) (Rador.) A szíriai köztársasági elnök lemondása folytán a szíriai francia főbiztos vette át a végrehajtó hatalom ellenőrzését. Ezt a lépést a miniszterelnök és államfő lemondása elkerülhetetlenül szükségessé tette. A francia főbiztos egyben elhatározta, hogy a törvényhozói és végrehajtó hatalom alkotmányos alkalmazását ideiglenesen felfüggeszti és így biztosítja az ország rendes és szabályszerű közigazgatását. A végrehajtó hatalom gyakorlását most a belügyminisztérium igazgatójának vezetése mellett egy, a különböző minisztériumok képviselőiből összeválogatott igazgatótanács végzi. A kamarákat ugyanakkor feloszlatták volna anélkül, hogy megállapították volna az új választások határidejét. Puaux francia főbiztos rádiónyilatkozatban kijelentette, hogy Franciaország, amely folytatja hagyományos politikáját, esteleg újabb tárgyalásokat kezd Szíriával, de Szíria rendszere az államfő és miniszterelnök lemondása miatt sem fog megváltozni.

A DANZIGI KÉRDÉS

(PÁRIS.) (Rador.) A lapok azt írják, hogy a helyzet súlyosbodása, vagy veszély esetén Varsó erőlyes jegyzéket fog intézni a danzigi szenátushoz. Chamberlain pedig az alsóházban fog idevonatkozóan határozott nyilatkozatot tenni. A l'Oeuvre szerint Mussolini diszkrét közvetítő szerepét játszhatná a danzigi kérdésben, de úgy, hogy Lengyelország ne kerüljön rendkívül hátrányos helyzetbe Németországgal szemben. Ugyanakkor Berlinből jelentik, hogy a „Danziger Vorposten” szerint Lengyelországnak legfőbb érdeke a tárgyalások megkezdése. Berlin idevonatkozóan nem tesz kezdő lépéseket. Az a hír, hogy a német külügyminiszter el akar látogatni Londonba, Párisból azzal a céllal repült világgá, hogy úgy tünthessék fel a dolgot, mintha Berlin akarna kezdemé-

nyezést. A hibás és helytelen politikát azonban itt kétségtelenül Varsó végzi.

Az olaszországi „Relazione Internazionale” folyóirat a danzigi kérdéssel kapcsolatosan utal arra, hogy Förster kijelentette, miszerint Danzig tulajdonképpen döntött már sorsáról. Ebben a kérdésben Róma és Berlin álláspontja egy és az olasz nép a danzigi kérdésnek Németország részére kedvező megoldását kívánja.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(ANKARA.) Saracoglu török külügyminiszter a nemzetgyűlés nyári szünete előtti utolsó ülésén nagyszabású külpolitikai beszámolót tartott, amelyben hangsúlyozta, hogy a török kormány békében kíván élni mindenkiével és éppen ezért csatlakozott a demokráciákhoz. Majd méltatta Nagybritánia, Franciaország és a Szovjet barátságának nagy jelentőségét. Végül hangsúlyozta, hogy a brit-török és a francia-török egyezmények nem jelentenek szaktitást Itáliával, amellyel nagyon is értékes kereskedelmi összeköttetést tartanak fenn. Ami pedig Németországot illeti, Berlinnek van bizonyos nézeteltérése, amelyet azonban sikerülni fog kiküszöbölni.

(BERLIN.) Klosszeivanoff bolgár miniszterelnök a német-jugoszláv határról sürgőnt intézett Ribbentrop külügyminiszterhez, megköszönve a szíves fogadtatást. A táviratot azzal fejezte be, hogy kérte Ribbentropot, tolmácsolja hálás köszönetét a Führernek. A sürgönyre Ribbentrop ugyancsak meleg hangon válaszolt.

(PÁRIS.) A jobboldali francia republikánus párt tegnap intéző-bizottsági ülést tartott, amelynek folyamán éles kifakadások hangzottak el a mesterséges haborus hangulatok és a hamis hírek gyártása miatt. A párt elnöke hangsúlyozta, hogy ez a módszer nem felel meg a francia nép lelkiületének és erkölcsi érzékének, miért is türethetetlen.

(SZOFIA.) Boris bolgár király tegnap délután ünnepélyesen megnyitotta a junákok kilencedik kongresszusát, majd a junákok és a külföldi szokolistaák díszmenetben vonultak el az uralkodó előtt. Azután kezdetét vették a tanácskozások. A megnyitó beszédében a király üdvözölte a junákok kiküldötteit és a külföldi szokolistaákat, különösen Jugoszlávia képviselőit, hangsúlyozva a jugoszláv-bolgár nép baráti kapcsolatainak nagy fontosságát.

(BELGRÁD.) A radikális unió központi végrehajtó bizottsága ülést tartott és elnökül Cvetkovics miniszterelnököt választotta meg. Sztojadinovic volt miniszterelnököt és nyolc más képviselőt kizárták a radikális unióból.

(DANZIG.) Greiser szenátusi elnök vizsgáló bizottságot a szabad városba és átvette hivatalának vezetését.

(WASHINGTON.) Augusztus 5-19 nap jain az Egyesült Államokban megrendezik azokat a nagyszabású hadgyakorlatokat, amelyekhez hasonló béke időben még nem zajlott le.

(PÁRIS.) Az angol és francia kormányok között egyezmény készül, amely engedélyezné egy angol bombavető légitámadást, hogy hosszútávú próbapilótát végezzen francia területek felett.

A THALIA MOZGOBAN

Ma, hétfőn utoljára: PAT és PATTACHON kettős műsor. Kedden román színházi előadás miatt szünet. Szerdától egész héten nagy premier:

ARSENE LUPIN KALANDJAI

ráadásul Deanna Durbin legszebb operettje:

SZIVEK CSALOGÁNYA

Előadások kezdete 5 órakor, szombat és vasárnap 3 órakor.

II. Károly király Öfelsége megvalósította országának politikai egységét

(BUCURESTI.) A vidéki francia sajtó, amelynek befolyása a közvélemény kialakulására közismert, fokozott mértékben foglalkozik Romániával, az ország bel- és külpolitikájával, a szomszédos országokkal való viszonyával és az új szellemű új rendszer hatása alatt kialakult belső élettel.

„Románia új cél felé halad” — ez a címe annak a cikknek, amelyet a Le Republique de l'Est című tekintélyes vidéki lap közöl és amely cikkben, miután behatóan ismerteti a romániai helyzetet, a következő zárófejezet olvasható: — II. Károly király Öfelsége 9 évi uralkodása alatt megvalósította országának politikai egységét. Az Uralkodó irányítása mellett az ország gazdasági élete jelentősen fejlődött, megszüntették a belső viszálykodást, megszüntek a szélső bal- és szélső jobboldali törekvések és az elmúlt év tavaszán lefektették a békés fejlődés út-

nalát annak a nyugtalanságnak a helyébe, amely egyrészt Közép Európában észlelhető volt. II. Károly király Öfelsége népét most új utakon vezet a nemzeti újjászülés értékes eredményeket felmutató útján. Ennek a fiatal, sportkedvelő Uralkodónak, aki a fiatalok őszinte barátja, politikája azoknak az öntudatos férfiaknak a segítségével, akik az ország kormányzását végzik, a legszebb jövőt biztosítják Románia részére.

A francia lap cikke érthető módon és nagy mértékben járult hozzá ahhoz, hogy a külföld a reális tények alapján őszinte tárgyilagossággal ismerje el azt a hatalmas fejlődést, amelyet Románia közelet, valamint gazdasági és társadalmi viszonyai mutatnak és jelentős mértékben tette meg az eddigienél is bensőségesebb Románia és Franciaország kapcsolatát.

Professzor és francia származású gyárigazgató szódavizesüveg-párbaja a Belvedere-mulatóban

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Véres verekedés történt hétfő reggelre virradólag a felleghvári Belvedere vendéglőben. Nissa Benedict bukaresti francia állampolgár, a fővárosi gyufagyár igazgatója Kolozsváron tartózkodott és betért a Belvedere vendéglőbe. Itt italozás közben a szomszéd asztalnál ülők közül az egyik ismeretlen férfi valami szaváltás következtében a kezébe kapott szódavizes üveggel fejbüszította. Az igazgató nyomban vértől borítva eszméletlenül terült el a földön.

A támadó a közben keletkezett tumultusban eltűnt. A súlyosan sérült Nissa Benedictot a Newyork szállóban levő lakására szállították. Eközben Ponoran Iuliu ügyeletes tisztihelyettes figyelmes lett a szálloda előcsarnokában a megsebesült vendégre és érdeklődött arra vonatkozólag, hogy mi történt. Nissa kiterő választ adott, mire a

rendőrséget gépkocsin a mentőállomásra szállította, ahol sérüléseit bekötötték, majd pedig visszavitték szállodai lakására.

A rendőrségi vizsgálat során megállapították, hogy a bukaresti gyufagyári igazgatót az egyik kolozsvári professzor vágta fejbe, akiről csupán annyit tudnak, hogy a Grigorescu, vagy a Donat uton lakik. Az ügyben a rendőrség tovább folytatja a vizsgálatot.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejtethetetlen férjem, illetve édesapánk elhunytával fájdalomukat onyhították, ezután mondunk hálás köszönetet. Öv. Mikola Beláné és gyermekei.

— Adomány. Köszönettel nyugtázzuk Kolozsiné-től Balogh Györgyné részére 50 és tudóbeteg asszony részére szintén 50 lej adományt.

Megerkezett a hadirokkantak lelményeinek felemeléséről szóló rendelet

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Jelentettük, hogy a nemzetvédelmi minisztérium legújabb határozata alapján július elseji érvényességgel felemelik a hadirokkantak járandóságát. A felülvizsgált hadirokkantak nyugdíjának emelése a következő arányban történik: Hatvanszázalékos rokkant közlegények havi illetménye 1500, káplároké 1650, őrmestereké 1725 lej. A negyvenszázalékos rokkantak hasonló kategóriákban 1000, 1100 és 1150, míg a huszszázalékos rokkantak 500, 550, 575 lej nyugdíjat élveznek a megye székhelyeken. A mezővárosokban és a községekben lakó hadirokkantak ezeknek a járulékoknak felét kapják. A pénzügyminiszter kiegészítő rendelettel a fellemt rokkantség-illetményt a rokkant halála után kiterjeszti annak hozzátartozóira is. A gyermektelen özvegy elhunyt rokkant férje illetményeinek ötven százalékát kapja, míg ha gyermeke is van, az illetményt levonás nélkül, teljes egészében folyósítják.

— Az adóhivatalok behajtják a világ háborús hadikölcsönök kifizetetlenül maradt részleteit. A marosvásárhelyi adóhivatal fizetési meghagyásokat bocsátott ki mindazon hadikölcsönt jegyző ellen, akik a jelzett hadikölcsönt nem fizették ki teljes értékben. A hadikölcsön-jegyzéseket, mint ismeretes, a világháború alatt a bankok intézték és a jegyzett összeg felét készpénzben vették át, a másik felére pedig hosszabb törlesztést engedélyeztek. A kölcsönösszegként kezelt hátrálékokat, az akkori Nemzeti Bankk leszámította és az uralomváltozaskor a Banca Natională mint cselekvő vagyont kezelte. Sok esetben azután per útján érvényesítette az így átvett tartozásokat, de a legtöbb esetben nem tudta behajtani az időközben értéktelenné vált kötvények részleteit. Most azután a Jegybank megkereste a pénzügyminisztert, hogy a kintlévőségeket közzadó módjára kezelje és hajtsa fel. Az ügyet még súlyosabbá teszi az a körülmény, hogy a hadikölcsön jegyzőtől nemcsak a tőke összegét követelik, hanem a kamatokat is 1921-ig visszamenőleg.

— VÉGZETES SZERENCSETLEN SÉG TÖRTÉNT A BELVÁROSBAN. Bobarnac Sándor és Wolf Paul szamosfalvi férfiak itt as állapotban az éjszaka éjfél tájban a Memorandului-uccában botorkálva, használatba vették egy a Savoy-kávéház előtt elhelyezett motorkerékpárt, amely egy főhadnagynak a tulajdona volt, aki a kávéházban tartózkodott. Mindketten felülve a gépre, a motorkerékpáron nagy sebességgel a városháza felé hajtottak. A Regina Maria-ucca 6. szám alatti ház előtt az ittas állapotban levő férfiak gépe kormányzási hiba következtében hirtelen beleütközött az ott vesztglő 443. Cluj rendszámú autótaxiba. Az összeütközés következtében Bobarnac és Wolf rendkívül súlyos belső és külső sérüléseket szenvedtek. A szerencsétlenség színhelyére Ponoran Iuliu, I. kerületi ügyeletes rendőrfőnörsőmester érkezett, aki a vártócsában eszméletlen állapotban heverő két embert feltette a közben a helyszínre kikergetett mentőkocsira és beszállította őket a klinikára. Az összeütközés során úgy a motorkerékpár, mint az autótaxi súlyosan megrongálódtak. Az ügyben a rendőrség forgalmi ügyosztálya szigorú vizsgálatot folytat le. A sebesültek állapota igen súlyos és kevés remény van életbenmaradásukhoz.

— A GRAF ZEPPELIN UTJA. A Graf Zeppelin léghajó, mint Lipcséből jelentik: tegnap délután az ottani repülőtérre leszállott, majd félórai pihenő után tovább folytatta útját.

— A FAIPARI MUNKAADÓK CÉHÉNEK ÜLÉSE. A kolozsvári faipari munkaadók szakmai céhének tagjai kedden este 6 órakor értekezletet tartanak a kollektív szerződés ügyében. Az értekezletet a kisiparosok szövetségének üléstermében (Cuza Voda-ter 16.) tartják meg.

Reuter jelenti:

(BELGRÁD.) A jugoszláv külügyminiszter hosszabb európai túrára indul, melynek során több fővárost fog felkeresni.

(VARSÓ.) A Lengyelországban érezhető aprópénzhiány miatt az Express Porany hevesen támadja annak rejtettségét. Az aprópénzhiány olyan méreteket öltött, hogy szinte lehetetlen a legkisebb bankjegy felváltása is.

(DE HAAG.) Colijn designált miniszterelnök visszaadta megbízását, miután kormányalakítási kísérletet megkísérelt. Vilma királynő erre Couleus szenátort bízta meg a kabinet összeállításával.

(MAGDEBURG.) Baldur von Schirach ifjúsági vezér tegnap Magdeburgban nagy beszédet tartott az ifjak testi erőnlétének fokozásáról. A beszéd után 35.000 Hitler-iffju vonult el előtte.

(CERVIGNANO.) Tegnap eddig ismeretlen okoknál fogva kigyulladt a legnagyobb szálloda és teljesen leégett.

(REGENSBURG.) Regensburg közelében tegnap súlyos vasúti szerencsétlenség történt, amelynek következtében 3 ember meghalt és 21 megsebesült. A vizsgálat megindult.

(JERUSALEM.) A tulkaremi körzetben tegnap két ízben is súlyos összetűzés támadt az arab terroristák és a brit karhatalom tagjai között, amelyeknek arab részről 7, angol részről 2 halottja van.

(VARSÓ.) Kelet-Lengyelországban óriási viharok pusztítottak, amelyek igen nagy anyagi károkat okoztak. A halottak számáról nem érkezett jelentés.

(NANCY.) Egy politikai népgyűlésen a különböző pártállásúak között véres verekedésre került a sor. A hatóság csak nagy nehezen tudta helyreállítani a rendet.

(BRÜSSZEL.) A brüsszeli repülőnapon Wille német kapitány gépével együtt lezuhant és szörnyen halt. A tragédia III. Lipót király és 100.000 néző előtt történt.

(BERLIN.) A karlsruhi löversenypályán tegnap tartották meg a 10.000-ik futamot.

(BUDAPEST.) Ma nyitják meg Budapesten a hatodik nemzetgazdasági kongresszust, amelyen 26 állam delegátusai vesznek részt. A kiküldöttek száma meghaladja az 500-at.

(HELSINKI.) Kunder Antal magyar kereskedelemügyi miniszter tegnap nagyobb körutat tett Finnországban és megtekintette a világhírű nikkel telepeket.

(AACHEN.) Werth tábornok magyar vezérkari főnök megtekintette a Siegfried védelmi vonalat és onnan visszautazott Budapestre.

(BASEL.) Funk német birodalmi bank elnök Baselbe érkezett, ahol résztvesz a nemzetközi fizetések banjának ülésén.

(MADRID.) Basteiro volt köztársasági vezér fejére az ügyész halálbüntetést kért, a védő pedig felmentést azon a címen, hogy Basteiro büntetlenségének tudatában egyedül nem menekült el az ország területéről és semmit sem tehet az események kialakulásáról. Az ítélet titkos tanácskozás után fogják meghozni.

(TIRANA.) Ma teszik közzé az albán fasisztpárt alapszabályait. E szerint Albániában csak egyetlen párt lesz, amely a Ducenek van alárendelve. Az új tagok eskümnitát írnak alá. Zsidó vallású nem lehet tagja a pártnak.

(HAIFA.) A kikötőbe beérkezett a „Las Perlas“ panamai hajó, amely 400 zsidó emigránst hozott magával. A kormányzóság engedélye alapján az emigránsok partraszállását az előírt bevándorlási konkingens terhére engedélyezték.

(LINZ.) A lochnessi szörny meséjének utánzása támadt Linzben is. Napok óta az a hír járja ugyanis, hogy az Enns és Steyer folyókban óriási alligátorokat látnak.

(RÓMA.) A Giornale d'Italia közli, hogy egy idegen nagyhatalom kémkedési szerveket állított fel a tengelyállamok területén. Ennek a szervezkedésnek célja volt többek között a hamis hírek terjesztése is.

(BIRMINGHAM.) Chamberlain miniszterelnök Birminghamban a repülőnapon beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, bár a polgári repülés a katonai készülődés miatt nem fejlődik, rövid időn belül sor kerül erre is.

— Julius a csillagászati események hónapja. Bukarestből jelenti a Rador: Julius a csillagászati események hónapja. Julius 3-án a Marsnak volt találkozása a Holddal. Julius 8-án a Jupiter találkozott a Földdel, 11-én éjszaka pedig a Saturnus a Holddal. Julius 23-án a Mars kerül szembe a nappal, Julius 30-án pedig a Marsnak és a Holdnak lesz találkozása. Acsillagászok behatóan tanulmányozzák az érdekes jelenségeket.

A Zorile Szövetkezet megkezdte a Banca Populara „N. Iorga” szövetkezeti bank felszámolását

Szünetelőbe teszik a munkásság ellen beindított jogtalan pereket — Jelentkezzenek a Banca Populara N. Iorga összes hitelezői és adósai a Zorile szövetkezetnél

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A Banca Populara N. Iorga szövetkezeti munkás bank bonyolult és az érdekelt munkásokat joggal nyugtalanító ügye végre örvéndes megoldáshoz jutott. Megírtuk, hogy a szövetkezeti bank felszámolói részéről benyújtott csődkereset a kolozsvári törvényszék csődbírósága — mint alaptalan — elutasította és beszámoltunk arról is, hogy a bukaresti Nemzeti Szövetkezeti Intézet törvénytelennek találva Pacuraru Ioan, Vascan Vasile és Lazar Roman felszámolókat ki nevezését, eltiltotta nevezetteket minden további tevékenységüktől. A Szövetkezeti Központ egyidejűleg a kolozsvári Zorile kerületi szövetkezeti központot bízta meg a fizetési nehézségek közé került Banca Populara likvidálásával, aktíváinak és passzíváinak átvételével. A központi rendelkezés alapján a Zorile szövetkezet megbízottai és Ioan Buzea, Szamosartomány szövetkezeti felügyelője meg is jelentek a Banca Populara N. Iorga hivatalos helyiségében és a szövetkezeti munkásbank vagyonállományának és tehertételeinek átadására szólították fel a három felszámolót, akik azonban megtagadták az átadást.

Rendőri karhatalommal megtörtént az átadás

A kényszerhelyzetben Ioan Buzea szövetkezeti felügyelő a kolozsvári ügyészséghez fordult az átadás jogtalan megtagadása miatt. A feljelentés alapján az ügyészség, illetve a kolozsvári rendőrkvesztura karhatalmat rendelt ki és július 6-án Salcudean Gheorghe rendőrtisztviselő jelenlétében karhatalommal megtörtént a Banca Populara N. Iorga átadása a Zorile szövetkezeti központ részére. A felszámolás végrehajtásával megbízott Zorile szövetkezet vezetősége most vizsgálja át a Banca Populara N. Iorga könyvelését, ügyvezetését és a vizsgálat eddigi eredménye azzal a megnyugtató megállapítással járt a részjegyeket lejegyző munkások részére, hogy a törvénytelen és jogalap nélküli követelések törlesztésével a szövetkezeti bank vagyonállománya megfelelő mértékben fedezi a deficitet, nincs tehát szükség arra, hogy az új felszámolók tovább folytassák az 1500 kolozsvári munkás ellen a felesleges behajtási pereket, a részjegyek ki nem fizetett összegéért. A Zorile szövetkezet vezetőségének ez a megértő álláspontja természetesen nagy megnyugvást keltett a perbefogott munkások körében.

Alkalmunk volt beszélni a Zorile szövetkezet vezetőségével, amelynek részéről a részjegyeket lejegyző munkásság tájékoztatása érdekében a következő felvilágosítást kaptuk:

— A Szövetkezeti Központ rendeltére és megbízásából július 6-án átvettük a Banca Populara N. Iorga szövetkezeti bank ügyeit és megkezdtuk ennek a szövetkezetnek a felszámolását. Az üzleti könyvek felülvizsgálása folyamatban van. A felszámolással megbízott Zorile szövetkezet olyan módon fogja végezni feladatát, amely az érdekelt részére teljesen megnyugtató lesz és alkalmas arra, hogy teljes mértékben visszaállítsa a szövetkezeti eszmét iránti bizalmat, amelyet sajnálatos körülmények és egyesek hozzá nem értő tevékenysége megrendített.

Jelentkezzenek a hitelezők és adósok

— A „Jóestét!” a nagy publicitásnak igénybevételevel felszólítottunk és kérünk mindenkit, akinek a Banca Populara N. Iorga szövetkezeti bankkal szemben bármilyen címen fennálló követelése, vagy tartozása van, hogy a folyó évi július 10-én, hétfőn és július 11-én, kedden este 6 és 7 óra között jelenjen meg a Zorile szövetkezet Cal. Regele Ferdinand 69-A. szám alatt levő hiva-

talos helyiségében és megfelelő iratokkal igazolja azt a jogcímét, amelynek alapján követelési igényt támaszt a felszámolásban levő szövetkezeti bankkal szemben és jelentse be azt a tartozást is, amelynek kifizetésére kötelezettsége van. Későbbi jelentkezéseket nem veszünk figyelembe.

— Az érdekelt megnyugtatóására közöljük azt is, hogy a Zorile nem folytatja a részjegyeket lejegyző munkások ellen a folyamatba tett pereket, mert el akarja kerülni a további felesleges költségeket. A perek szüneteltetése azonban még nem jelenti azt, mintha a részjegyeket lejegyzők véglegesen men-

tesülnének az esetleges további fizetési kötelezettségek alól. Az, hogy a részjegyeket lejegyzőknek kell-e még esetleg valamely további összegeket fizetniük, csak a Banca Populara N. Iorga mérlegének végleges összeállítására és a meglévő aktívák értékesítése után nyer végleges tisztázást. Meggyőződésünk, hogy a Banca Populara N. Iorga felszámolásánál olyan módon járhatunk el, s olyan megoldást találunk, amely teljes mértékben megnyugtató az érdekelteket és megkíméli a szövetkezet tagjait a további felesleges költségektől.

Örömmel számolunk be a Banca Populara N. Iorga bonyolult ügyében beállott kedvező fordulatról és megelégedéssel állapítjuk meg, hogy az érdekelt munkásság védelmében lefolytatott tevékenységünk eredményes volt, álláspontunk helyességét igazolták a következők: kezmenyek és felszámolással megbízott Zorile szövetkezet vezetőinek szakszerű tevékenysége megkíméli az 1500 munkást attól, hogy megtakarított pénzeszköze és szerény vagyonkaja ebeke harmincadjára kerüljön.

Nagy Lajos.

Nagysikerű légi ünnepségek voltak Brassóban

(BUCURESTI.) (Rador.) Tegnap Constantinába a „Frinton” nevű görög hajón 300 görögországi kiránduló érkezett, majd a fővárosba vették utjukat. A nemzeti viseletbe öltözött kirándulók díszmenetben vonultak fel Bukarestben a „Munka és öröm” kiállítására és néhány napos romániai tartózkodásuk a lapunkban már ismert program szerint fog lefolyni.

A MAGLAVITI CSODAPÁSZTOR A PATRIÁRKÁNÁL (BUCURESTI.) (Rador.) Tegnap Nicodim patriárka istentisztelet után ki hallgatáson fogadta Petrache Luput, a maglavit csodapásztort. A patriárkára igen kedvező benyomást gyakorolt Petrache Lupu egyénisége és kérésére elhatározta, hogy a ramnici püspökség útján teljes erejével fogja támogatni azt a tervet, hogy a maglavit csoda helyén a templom mielőbb felépíthető legyen.

A BRASSÓI REPÜLŐ ÜNNEPSÉGEK (BUCURESTI.) (Rador.) Brassóban

tegnap nagy sikerrel zajlottak le a repülőünnepségek. Az ünnepségek keretében történt meg a ghimbavi repülőtér felavatása, amelyet Theodorescu tábornok légügyi miniszter kezdeményezett s amelyet további repülőtér-felavatások fognak követni. A repülést irányítását itt a kitűnő vezetés alatt álló brassói repülőklub pilótáiskolája irányítja, amelynek munkáját a légügyi miniszter közvetlenül ellenőrzi. Az ünnepségeken megjelentek Habsburg Antal főherceg, Theodorescu légügyi miniszter, aki repülőgépen érkezett Brassóba és sok más előkelőség. A versenyen résztvevő 24 gépből Ghimbav—Marosvásárhely, Marosvásárhely—Csernovicz, Csernovicz—Iasi, Iasi—Galați és Galați—Ghimbav közötti 901 kilométeres távolságot 19 gép tette meg sikeresen, míg öt gép a versenyt közben feladta.

Juliska, mondj egy szót, amely D betűvel kezdődik és A betűvel végződik? — Azt hiszed, Dacia? Az nem szó, hanem sorsjegyáruda, ahonnan apuka a sorsjegyet vásárolja.

— JULIUS 15. — a 20. sorsjáték I. osztályának a húzása

„ECONOMIA” CLUJ, PIATA UNIRII 23. SZAM

A LEGSZERENCSESEBB SORSJEGYEK D A C I A ELÁRUSÍTÓ HELYEINÉL

D A C I A

A nyaremenyeket a nyerteseknek minden adolevonás nélkül fizetik ki.

A MILIÓ MILIÓ HELYI CIM:

TESTEDZÉS

Mindkét magyar csapatnak kétfóólos hátrányt kell behoznia, hogy a KK döntőjébe jusson

A közönség terrorja és a bíró példátlan pártoskodása miatt megövtia a Fradi a Bolognában elvesztett mérkőzését — Szerencsétlen harcolt vivott az Újpest Belgrádban

(BOLOGNA.) FC Bologna—Ferencváros 3:1 (0:1). 35.000 néző, bíró: Greenwood (angol). Rekkenő hőségben folyt le a két csapat első KK-mérkőzése, amely sajnálatos botrányba fulladt. A második félidőben, amikor Biavatti lesgőlt ért el -s a játékvezető érvénytelenítette, az itélettel elégedetlen közönség sörösüvegekkel és kövekkel dobálta meg a játékosokat s pillanatok alatt olyan botrány keveredett, hogy a rendőrségnek kellett rendet teremtenie. Ettől kezdve a magyar játékosok a közönség terrorja alatt elvesztették nyugalmaikat és sorra hibáztak, a játék vezető pedig a hangulat hatása alatt a magyar csapatot sujtotta itéleteivel. Az első félidőben a Ferencváros uralta a pályát. Állandó ostrom alatt tartotta az olaszok kapuját, akik kétségbeesetten védekeztek. A 28. percben azonban nem tudták megakadályozni a magyar gólt. Lázár szöktette Kiszelyt, ez Gyetvayhoz játszott, aki éles lövéssel rugta a labdát az olasz kapuba. Az olaszok ezután ismételtlen durvaságokra ragadtatták magukat. Az egyik olasz játékos összecsapott Polgárral, aki arcát ütötte ellenfelét. A bíró, aki látta a jelenetet, nem állította ki a két játékost, hanem kibékítette őket. A félidő végéig a Ferencváros támadott, de újabb eredményt nem ért el. Fordulás után az olaszok határozottabban léptek fel, míg a magyar csapat a nagy hőség miatt visszaesett. A 20. percben Puricelli egyenlített, majd három perc múlva Biavatti lesgőlt lőtt, amit a bíró nem adott meg, erre kitört a botrány. A 26. percben Hada kiütötte Andreolo lövését, de a befutó Puricelli a hálóba továbbított. Egy perc múlva Biavatti beadását Puricelli befejezte a magyar kapuba és ezzel 3:1-re alakult a végeredmény. A játék végén a Ferencváros bejelentette óvását a mérkőzés ellen.

(BELGRÁD.) Beogradsky—Újpest 4:2 (2:1). 25.000 néző, bíró: Eiba (cseh). A magyar bajnokság szerencsétlen mérkőzést vivott. A vereséget nem érdemelte meg, mert a mérkőzés nagy részében fölényben volt, két „ptyagól” azonban megfordította az eredményt a jugoszláv csapat javára. A két együttes így állt fel: Beogradsky: Urkusics — Stoilkovics, Dubac — Manola, Dragicse vics, Lehner — Glisovics, Vujadinovics, Bozsonics, Matosics II. Zecsevics. Újpest: Sziklay — Futó, Fekete — Szalay, Szücs, Balogh — Ádám, Vincze, Zsengellér, Kállay, Kocsis. Az első gólt a Beogradsky érte el Matosics révén, de néhány perc múlva Zsengellér egyenlített. A félidő végén Vujadinovics ismét vezetéshez juttatta csapatát. A második félidőben az újpestiek a nagy hőség ellenére energikusan támadtak s Vincze egyenlített. Nem sokkal később örvendhetett az Újpest a gólnak, mert Matosics II. labdája újra a magyar kapuba került. Végül a 37. percben Bozsovics könnyen védhető labdája került a magyar kapuba.

(NAGYVÁRAD.) Makkabi—Hagibbor 2:0 (1:0). A Hagibbor végig egyenrangú ellenfele volt a nagyváradai testvércsapatának. Csatárai azonban kapu előtt tehetetlenek voltak. A nagyváradiai mindkét gólját Klein lőtte.

(ARAD.) Gloria—AMTE 4:2 (2:2). Az aradi munkások több tartalékkal álltak ki s ezzel magyarázható vereségük is. Góllövők: Henegár (2) és Fritz (2), illetve Batrin és Léb.

Kitűnő eredmények a magyar uszók válogató versenyén. Budapestről jelentik: Az újpesti versenyszorodában folyt le az UTE válogató jellegű uszóversenye, amelynek során a németek ellen készülő uszók kitűnő formáról tettek tanúságot. Eredmények: 200 m. hát: 1. Galambos 2 p 41.2 mp, 100 m. gyors: 1. Körösi 1 p 01.8 mp, 2. Eleméri 1 p 01.8 mp, 100 m. mell: 1. Angyal 1 p 11.2 mp, 200 m. gyors: 1. Eleméri 2 p 20.4 mp, 2. Körösi 2 p 20.6 mp. Budapest bajnokságáért: 1500 m: 1. Vörös UTE 21 p. A versenyek befejezése után dr. Csik Ferenc uszókaptány a következő versenyzőket jelölte ki a jövő vasárnap Bécsben eldöntésre kerülő magyar-német uszómérkőzésre: 100 m. Eleméri, 200 m. Körösi, 1500 m. Vörös, 4x200 m. Eleméri, Körösi, Táltosi, Erdélyi. 200 m. mell: Angyal. Műugrás: Hidvégi. Vízilócsapat: Mezei — Sárkány, Kislegi — Hazai — Bócsi, Németh, Brandy.

A magyar evezősök vasárnap is legyőzték a németeket. Budapestről jelentik: A Magyar Evezős Szövetség nemzetközi regattájának második napján a nyolcas versenyt ismét a magyar evezősök nyerték ötnegyed hosszal, a németek előtt. A magyar nyolcas 6 perc 12.4 mp-t futott, míg a németek eredménye 6 p 16.6 mp. volt.

Tenis Club—ECHO 4:1. Kolozsváron vasárnap fejeződött be a Cămarăscu kupa erdélyi zónájának döntője. A két kolozsvári csapat küzdelméből a Tennis Club megérdemelten került ki győztesként. Eredmények: Pusztay, Dóczy—Radó, Bekő 6:3, 6:4, 6:3. Pusztay—Bekő 6:1, 6:2, 6:3, Dóczy—Radó 6:3, 6:4, 6:2.

A KAC uszói Marosvásárhelyen. Marosvásárhelyről jelentik: A KAC uszói és víziló csapata szombaton és vasárnap az MSE versenyén vett részt. A 10x50 m-es gyorsváltóban az MSE 5 p 16.7 mp-t uszott, mögötte a KAC ért célba 5 p 45 mp-es eredménnyel. A vízilómérkőzések során szombaton az MSE 7:1-re, vasárnap pedig 5:1-re győzött a KAC ellen. A KAC vereségéhez hozzájárult az a körülmény, hogy három legjobb játékosát, akik katonai szolgálatot teljesítenek, nélkülözni volt kénytelen.

Megszűnt a Szürketaxi sportegyesület. Budapestről jelentik: A Szürketaxi sportegyesület, amely a NB-ban figyelemreméltó eredményeket ért el, kimondotta, hogy beolvad a csepeli WMFC-be (Weisz Manfred Football Club). A taxisok helyét most a csepeliek foglalják el a nemzeti bajnokságban.

Hungária—Sleipner 6:2 (0:2). Norköpingben a magyar csapat fölényesen győzött a svéd bajnok felett. A Hungária csak a második félidőben talált magára, de akkor féltucat gólt lőtt. Góllövők: Cseh (2), Müller (2), Titkos és Kisucsky. A mérkőzés során Müller, a magyar csapat csatára karját törte.

Amerikai versenyző nyerte a női egyes is Wimbledonban. Londonból jelentik: A wimbledoni nemzetközi teniszerenyek során tegnap játszották le a női egyes döntőjét. Ebben a számban is az amerikaiak szereztek diadalmat, mert az amerikai Marble 6:2, 6:0 arányban verte az angol Stammert s így a verseny győztese lett.

VILÁGCSUCSOT JAVÍTOTT a lengyel Walasiewicz kisasszony Amerikában a 220 yardos síkfutásban. Ideje 23.5 mp.

Nagyszerű japán uszóeredmények. Tokióból jelentik: Az egyetemiek közötti uszóversenyen nagyszerű eredményeket értek el a japán uszók: 400 m: 1. Takahashi 4 p 49 mp, 200 m: 1. Takahashi 2 p 15.4 mp, 100 m: 1. Sasaki 59.6 mp, 100 m. mell: 1. Hamuro 1 p 13.4 mp, 4x200 m: 1. Waseda egyetem 9 p 07.8 mp.

NÉMETORSZÁG—ROMÁNIA 19:3 (12:1). Bukarestből jelentik: A német kézilabdázók tegnap fölényesen győztek a román csapat ellen, amely nem volt komoly ellenfele a világbajnoknak.

Orth — a román válogatott olimpiai edzője (?) Bukarestből jelentik: A lapok úgy tudják, hogy a román labdarúgószövetség Orth Györgyöt, az egykori világhírű magyar játékost akarja megnyerni a román válogatott csapat olimpiai edzőjéül.

Jársaság

() Felkérem a Szamostartományban meg alakult Borbély-zenekar tagjait, hogy jelentkezzenek a további próbák megtartása végett Fülöpnl, Cal. Regele Ferdinánd 13. A vezetőseg.

Ismét a Rapid nyerte a Román Kupát

(BUKAREST.) Rapid—Sp. Studentesc 2:0 (1:0). 8000 néző, bíró: Kroner Emil. A Román Kupa döntője rendkívül izgalmas között zajlott le. A két fővárosi csapat mindvégig nagyiramu játékot produkált. Az első félidőben a diákok, szünet után a Rapid volt eleme. A mérkőzés és egyben a kupa sorsát a csatárok játéka döntötte el. A Rapid különösen Barátky jó játéka révén tudott eredményes lenni. Az első gólt változatos küzdelem után a félidő 30. percében esett, amikor Sipos, a bukaresti csapat zágrábi ujonca kiugrasztotta Barátkyt, aki élesen vágta a labdát a diákok kapujába. A gólról a Sportul Studentesc heves támadással felelt, de a Rapid védelem azonban jól állt a lábán. Fordulás után a két csapat fokozta az iramot s mindkét kapu perenként forgott veszélyben. A 19. percben azután Barátky végigselezte a védelmet és éles bombája a diákok hálójában robbant. A Sportul Studentesc most se hagyta fel a harcot, percekig keményen ostromolta a Rapid kapuját, de bevenni nem tudta.

A mérkőzés végén Gabriel Marinescu tábornok, a román labdarúgószövetség elnöke ünnepélyesen átadta a győztes csapatnak a Román Kupát.

Barátságos mérkőzések

(CLUJ-KOLOZSVAR.) CFR—Victoria 3:2 (2:1). A vasutasok szép játékkal megérdemelten győztek a több tartalékkal szereplő Victoria ellen. Góllövők: Roman (2) és Nicusan, illetve Felecan II. és Muresan. A mérkőzés bevétele a hadseregfejlesztés céljaira fordítják.

(TEMESVÁR.) Vulturii—Ripensia 1:0 (1:0). A lugosiak győzelme az exbajnok felett nagy meglepetés. A győztes gólt Musteti lőtte.

(ARANYOSGYERES.) Universitatea—Sodronyipar 2:0 (1:0). A kolozsvári egyetemiek győzelme a kitűnő sodronyosok ellen igen nagy fegyvertény. Mindkét gólt Medrea III. lőtte. A mérkőzés bevétele az aranyosgyeressiek a hadseregfejlesztésre fordítják.

(NAGYVÁRAD.) Makkabi—Hagibbor

A TMAC a nemzeti bajnokságban

(MAROSVÁSÁRHELY.) Mures—TMAC 1:0 (0:0). 2500 néző, bíró: Ceaușanu. A nemzeti bajnokság minősítő mérkőzése során a két csapat óriási harcot vívott egymással. A TMAC veresége ellenére bekerül a nemzeti bajnokságba, mivel az első mérkőzésen 4:1 arányban győzött. Az első félidőben kiegyenlített volt a játék. Szünet után a Mures támadott többet s a 40. percben Ince II. megszerezte a győzelmet jelentő gólt. További eredményt azonban a kitűnően működő temesvári védelemmel szemben nem tudott elérni.

(GALAC.) Gloria CFR—Unirea Tricolor 0:0. 5000 néző, bíró: dr. Morar. A galaci csapat szinte állandóan támadott, amit a 10:0 szögletarány is biztosított, de eredményt nem tudott elérni a bukarestiekkel szemben. Minthogy az első mérkőzés is döntetlen volt, a két csapat szerdán Ploestiben, vagy Constantában újra megmérkőzik a nemzeti bajnokságba jutásért.

A Cement és a Barchoba győzött a ligabajnokság selejtezőjében

(TORDA.) Cement—SS Bistrita 3:0 (2:0). 0:0, 0:0. 800 néző, bíró: dr. Stanciu. A kitűnő tordai csapat meghosszabbított játékban vívta ki a győzelmet a jó játékért képviselő beszerceikkel szemben. Góllövők: 113. p. Sántha, 114. p. Borbély, 116. p. Frei. A tordaiak legközelebb a kolozsvári CFR csapatával mérkőznek meg a döntőbe jutásért, ahol a szatmári Barkochba lesz az ellenfelük.

(NAGYVÁRAD.) Barkochba—Vasas 2:1 (0:1). Az első félidőben a nagyváradiai pompás játékkal vezetésre tettek szert, szünet után azonban a szatmári csapat izgalmas harcban szerezte meg a győzelmet. Góllövők: Berger és Farkas III, illetve Bócsi.

NEM JÓ A TERMÉS

ha nem esett az eső... az Állami Sorsjátékon pedig NEM NYERSZ, HA NINCS SORSJEGYED

KERESSE FEL IDEJÉBEN A COLECTURA OFICIALA

SI A OFICILOR RURALE P. T. T. ELÁRUSITO HELYEIT és vásároljon sorsjegyet a JULIUS 15. -iki huzásra, amikor a 20. sorsjáték kezdődik.

A NYEREMÉNYEKET a nyerteseknek minden adólevonás nélkül fizetik ki.

A MILLIÓ MILLIÓ!

HELYI CÍM:

Központ:

CLUJ, STRADA REGINA MARIA 46.

A portugál fiatalság vezérének őszinte elismerése Romániáról és II. Károly király öfelsegéről

(LISSZABON.) (Rador.) Nobre Guedes, a portugál fiatalság vezetője vissza tért hazájába Bukarestből, ahol, mint Portugália képviselője részt vett a június 8-iki nagyszabású ünnepségeken. A portugál fiatalság vezetője a *Diario Lisboa* című lapban hosszabb cikket írt, amelyben az elagadtatás hangján számol be arról a nagyszabású ujjászú letésről, amely Romániában végbe ment.

A cikkíró, miután méltatja a június 8-iki ünnepségek történelmi jelentőségét, a dicséret és elismerés meleg hangján emlékezik meg arról a nagyszabású és mély benyomást keltő munkáról, amelyet II. Károly király öfelsegének bölcs és határozott irányítása mellett Romániában megvalósítottak. A portugál fiatalság vezére összehasonlítást tesz a román és a portugál fiatalság között és boncolgatja a korporációs elméletet, amely mindkét latin állam új alapját alkotja. Megállapítja Guedes cikkében azt is, hogy az általános portugál közvélemény szerint Románia II. Károly király öfelsegének vezetése mellett az alkotó erő mintaképét nyújtja és a nemzet igazi értékeinek megfelelő jelszavakkal az összeség életszínvonalát felemelésére törekszik. Guedes utal cikkében arra a nagyfontosságú szerepre is, amelyet az Országos mozgalom Romániában betöltött és amely az új és helyes irányba neveli a román fiatalságot. Majd a legteljesebb dicséret és elismerés hangján számol be a nagyszabású június 8-iki nemzeti ünnep lefolyásáról, amely szintén azt bizonyította, hogy Románia egyike a legerősebb és leghatalmasabb latin nemzeteknek.

Sorozatos lopású ügyek a járásbíró előtt

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Érdekes ügyet tárgyaltak tegnap Borza kolozsvári járásbíró előtt. A tárgyaláson a jegyző Pantea Anna asszony volt. Bagyula Sándor kolozsvári fiatalember, akit a bíróságok már több ízben elítéltek, ismét lopással vádoltan került a törvény elé. Most ruhanemű és rádiólopás miatt kellett felelnie. A járásbíró 2 évi és 6 hónapi fogházra ítélte. — Kalló Sándor szobafestőt szintén lopással vádolták. Álkulccsal behatolt egy magánlakásra, amelynek az éleskamrájából két üveg paradicsomot vitt el. A tárgyaláson Kalló elmondotta, hogy munkát alig talált, pedig ő kellett eltartsa négy testvérét és özvegy édesanyját. A járásbíró 3 hónapi fogházra ítélte. — Csizsér Imre még 1933-ban egy közrendőrt tétleg bántalmazott, akit késével megsebesített. A járásbíró 2 évi és 6 hónapi fogházra ítélte. — Motatescu C. kolozsvári fiatalember az egyik Jorga-uccal vendéglőben a pincért tétleg bántalmazta. A járásbíró 3 ezer lej pénzbüntetést szabott ki rá. — Damó Albert kolozsvári iparosfiu a múlt év őszén Farkas Mendel lakásáról egy rend ruhát lopott. Büntetése 3 hónapi fogház. — Dan Ioan kolozsvári lakos ugyancsak lopásért került a járásbíró elé. Vizvezeték csapok ellopásáért 3 hónapi fogházat kapott. Ticsoran Ioan betörést követett el. A feljelentőket értékes ruhaneművel károsította meg. A járásbíró egyévi elzárással és 5 ezer lej pénzbírsággal büntette. Benedek Imrét sikkasztásért egy hónapi Vincze Istvánt pedig lopásért 2 hónapi fogházra ítéltek.

— Félmillió lejig károsította meg a szélhámos az artistanót. Bukarestből jelentik: Sily Vasiliu, az ismert nevű tisztán egy Radu Hasselmann nevű veszedelmes szélhámos áldozata lett, ki közel félmillió lejt és egy drága ékszert csalt ki tőle. A színész nő feljelentése alapján megindult az eljárás Hasselmann ellen.

A Magyar Népközösségi mozgalom újabb akciói

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A magyar parlamenti csoport az elmúlt nap folyamán Bukarestben dr. Szász Pál szenátor elnöke alatt nagyjelentőségű ülést tartott. Az értekezleten dr. Kovács Károly, dr. Soós István, Tompa Lajos, dr. Bartha Ignác, Péter János, Orosz Károly és Ludvig Gyula országgyűlési képviselők, továbbá dr. Mikó Imre a Népközösség bukaresti titkárságának vezetője és Demeter Béla, a Népközösség sajtóelődője vettek részt.

A parlamenti csoport részletes megbeszélés tárgyává tette a legégetőbb, szönyegen levő és népünket közvetlenül érintő kérdéseket. Mindenekelőtt a határmenti rendelkezések ügyét vitatták meg. Elhatározták, hogy a kormányzatnak javaslatot terjesztenek elő, mely lehetővé teszi a kérdés megfelelő módon való elintézését. Addig is kéri a kormányt, hogy a különböző intézkedésekkel legyenek tekintettel a magyar lakosság tulajdonjogi, illetve gazdasági helyzetére. Más halasztást nem tűrő probléma a sepsiszentgyörgyi dohánygyári magyar munkások július 15-ére kitűzött nyelvvizsgálja volt. A gyár igazgatósága a magyar munkások részére 6 hónapos román nyelvtanfolyamot tartott. Ebből mindenki arra következtetett, hogy szó sem lehet olyan nyelvvizsgálóról, mely a munkásokat megilletésükben támadja meg. Most azonban mégis kitűzték a nyelvvizsgát. A munkásság körében viszont, rendkívül nagy az elkeseredés és az izgalom. A parlamenti csoport tagjainak aláírásával beadványt intéztek a reszortminiszterekhez. A továbbiak során szönyegre került még a határmenti magyar jegyzők és hivatalnokok áthelyezése, a

nyugdíjasok valamennyi kategóriájának életkérdése, az állampolgársági kérdés mielőbbi rendezése, a magyar elemi és középiskolák nyilvánossági joga, az érettségi eredmények és egyéb nagyfontosságú és közérdekű dolog.

Az érettségi vizsgálatokkal kapcsolatosan sajnálattal állapították meg, hogy számos helyen nem hajtották végre a közoktatásügyi miniszternek azt a rendeletét, melynek értelmében a tudományos tárgyakból a diákok anyanyelvükön vizsgázhatnak. A bizottságok összeállításánál ugyanis nem vették figyelembe a kinevezett bizottsági elnökök és vizsgáztató tanárok nyelvismeretét és ennek következtében több helyen hivatalos nyelven kérdezték ki a diákokat. Dr. Szász Pál szenátor elmondotta, hogy a nagyenyedi Bethlen kollégium 14 növendéke Gyulafehérváron vizsgázott. A bizottság elnöke Popovici Iasi, most a kolozsvári egyetemnek összehasonlító irodalomtörténet és filológia tanára, Gheorghetta Pop, a fizika-kémia és Cădulescu Lucia a filozófia tanárai — egyáltalában nem ismerték a növendékek nyelvét. A kitűnően felkészült 14 növendék közül tízet buktattak el az írásbelin, míg a szóbelire jelentkezett négyet a tudományos tárgyakból román nyelven akarták levizsgáztatni. Mint a Bethlen kollégium főgondnoka a közoktatásügyi miniszter rendeletére és a kisebbségi miniszter nyilatkozatára hivatkozva, utasította a gimnázium igazgatóját, hogy amennyiben a szóbelin a tudományos tárgyakból román nyelven akarnak levizsgáztatni a növendékeket, — amely teljesen ellenkezik a kormány intézkedéseivel — álljanak el a vizsgá-

tól. Hulea Eugen iskolaügyi vezérfelügyelő az esettel kapcsolatosan telefonon érintkezésbe lépett Bratu miniszteriumi vezérigazgatóval, aki tudomására hozta, hogy a minisztérium elrendelte a növendékeknek anyanyelvükön való vizsgáztatását a tudományos tárgyakból. Az elnök rendeletére azonban, egyik tanárnak sem volt szabad magyarul kérdezni. A jelöltek a román nyelvű kérdésre magyarul feleltek. Codrea tanár, aki a tolmács szerepét töltötte be viszont, nem tudta kellő módon lefordítani a feleleteket.

A parlamenti csoport elhatározta, hogy az érettségi vizsga összes adatait a kormány tudomására hozza s kéri fogja, hogy a jövőben a magyar növendékek magyar bizottságok előtt vizsgázhassanak.

A parlamenti csoport határozata következtében a magyar képviselők Szász Pál dr. szenátor vezetésével felkeresték Dragomir Silviu kisebbségi minisztert, akit részletesen tájékoztattak a felforról kérdésekről. Nyomatékosan hangsúlyozták, hogy a kormány erélyes intézkedésekkel vessen véget a sérelmes magatartásoknak.

Ugyancsak itt írjuk meg, hogy dr. Mikó Imre, Nikodémus Károly brassói magyar evangélikus főesperessel és Sipos bukaresti iskolaigazgatóval kihallgatáson jelentek meg Zigre kultuszminiszternél a szuperintendencia elismerésének ügyében. (24. sz. jelentés.)

Tizenhatezer kilométert akarnak leszállás nélkül repülni az angol bombavető repülőgépek

(LONDON.) Az egyik párisi lap jelentése szerint közelebből 18 Wellington fajtájú bombavető repülőgép, amelyeket újzélandi pilóták vezetnek, nagy szabású vállalkozást akar végrehajtani. A repülő Angliából Újzélandba akarnak szállani és a 16 ezer kilométeres távolságot leszállás nélkül akarják megtenni. Remélik, hogy így megdönthetik azt a csúcsteljesítményt, amelyet a Wellesley-készülékkel tettek meg Ismail és Port Darwin között. Az angol repülő vállalkozását óriási érdeklődés előzi meg, mert ha azt sikeresen tudják lebonyolítani, úgy ennek minden szempontból igen nagy jelentősége van.

Temesvárt az ország termékeinek kiállítás központjává akarják tenni

(TIMISOARA-TEMESVÁR.) Az itteni kereskedelmi és iparkamara nagyjelentőségű akcióba kezdett. A mozgalom célja az, hogy Temesvárt az ország első sorban pedig a Bánság különféle termékeinek állandó jellegű kiállítási városa tegyék. Ebben az értelemben július 12-én délután a Lloyd palota nagy termében nagyfontosságú értekezlet lesz, amelyre 40 nagyiparos és nagykereskedő kapott meghívást. A vonatkozó terv részletes kidolgozását Joan Fratiu iparkamarai titkár végzi.

Rádió

KEDD, július 11.

Bucuresti. 7: Reggeli műsor: torna, rádió hírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsadók. 7:45: A műsor befejezése. 12: Lemezek. 13: Hírek, időjelzés, időjárásjelentés, kulturális és sport hírek, vizuális jelentés. 13:40: Lemezek. 14:15: Hírek. 16:45: Időszertű anyag, előadás. 19: Felolvasás. 19:17: Román tánclemezek. 19:45: Felolvasás. 20: Rádiózenekar. Hírek külföldre, majd közlemények.

Budapest I. 7:45: Torna, hanglemezek, éltrend. 11: Hírek. 11:20: Felolvasások. 13:10: Hanglemezek. 13:40: Hírek. 14:30: Szalonzene. 15:30: Hírek. 17:15: Ifjúsági elbeszélések. 18:10: Cigányzene. 18:45: Utelírás. 19:15: Az én rádióműsorom. 20:15: Hírek. 20:25: Reviczky emlékezte. 21:15: Hírek. 21:40: Közvetítés a Fényes körkörös. 22:10: Cigányzene. 22:40: Hírek. 23: Szimfonikus zenekar. 24: Tánclémezek. 1:05: Hírek.

AZ ADÓSZEDŐ NEM LEP KÖZBE...

Létezik vajon olyan nyereség, ahol ne lépne közbe az adószedő is, aki az állam részét szedi be? A kérdésnek nem lenne értelme, ha az

ÁLLAMI SORSJÁTÉK
nem lenne feljogosítva, hogy

JULIUS 15. TÓL

Kézdve, amikor a 20. sorsjáték I. osztályának a húzása lesz, a nyertesek teljes egészükben, **MINDEN ADÓ LEVONÁSA NÉLKÜL**, fizesse ki.

Ne mulassza el megállapítani, milyen nagy mértékben emelkedett a **KÖZÉPNYEREMÉNYEK** száma az új tervezet értelmében.

Ne mulassza el az alkalmat, hogy milliómos lehessen, hogy az utolsó napok torlódásától megszabaduljon, keresse fel még ma kedvelt sorsjegyarudját és

VÁSÁROLJON SORSJEGYET A JULIUS 15.-IKI A HUZÁSRA:

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Apróhirdetések

APRÓHÍRDETÉSI ÁRAINK: Szavanként 1 lej, vastagabb betűkkel 2 és 3 lej. Jelíges és cím nélküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Legkisebb hirdetés ára 10 lej. Csak portózzott jelíges leveleket továbbítunk és csakis válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett vesszünk fel. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznap megjelenésre csak délelőtt 10 óráig vesszünk fel.

VILLANYDOLALÁS, hullámos, minden kellemetlen érzéstől mentesítő, 8 havi garancia, 150 lejtől. Nizzahölgyfodrászat, Cal. Reg. Ferdinand 30. (6743)

GYERMEKKOCSIRA van szüksége? Gyári árban beszerezheti Premier gyermekkocsi gyárban. Cluj, Str. Anton Pan 6. (T2434)

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, briliáns és gyémánt köveket megveszünk. Takarékosági könyvecskére kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Cal. Regele Ferdinand 114. (T2273)

ELADÓ Gheorgheniben (jud. Cluj) a város egyik legszebb új téglaháza. Szép fekvésű, napsütéses oldalon, kettő szoba, fürdőszoba, konyha, kamra, pince kútival. Temető-utca 30., központtól 5 percre 205.000 lejtért. (V 2455)

URISZOKA és komplett modern teleházszoba elutazás miatt jutányosan eladó. Megtekinthető délután 6 óráig. Cím a kiadóban. (V 2431)

NE adja el arany- és ezüst tárgyait, csakis Szilágyi ékszerésznek. Str. Reg. Maria 7. mivel a beváltás a bukaresti legmagasabb napi árfolyam szerint folyósíttatik. (T2276)

ELKÖLTÖZÉS miatt eladó háló, ebédlő és konyhaberendezés. Str. Bérthelot 7. (848)

ELADÓ házak, villák, bérházak, háztelek a város bármely részén. Háztulajdonosok Szövetségénél, Piața Unirii 11. sz. (9853)

JÓFORGALMU trafik bérbe adó áruval együtt, vagy anélkül. Cím a kiadóban. (341)

Szép nyári szándalokat és női és gyermekcipőket a legolcsóbban csak a

„POPULAR“-ban

vasárolhat. Calcea Regele Ferd. No. 10. Az udvarban.

1000 DRB. nyári férfi és gyermek ingeket nagyon olcsó árban detailban árusítunk. Weitzner, Str. Matei. (384)

KERESÜNK megvételre nagyobb Wertheim pénzszekrényt, kifogástalan állapotban. Triumf S. A., Cal. Regele Carol II. 118. szám. (398)

VESZÉK használt jókarban lévő oszlop vagy Dániel kályhát. Clonda, Str. Donath 186. (445)

STRANDTASKA olcsón kapható. Reg. Maria 46. Eleganfaban. (435)

STEYER Tip XX. nyitott Fiat sport 509 üzempépes autók eladók. P. Abator 5. (460)

FARKAS kölyökkutyák eladók. Str. Moldovei 15. (455)

ELADÓM olcsón 2 szobás, pincés nagy kertes telkemet, operától 8 percre villanegyedben. Ára: 150 ezer. Ért.: Str. Ep. Nic. Ivan 7. ajtó 8. (446)

FEHÉR réznudas gyermekágy betéttel olcsón eladó. Sterné, Str. N. Iorga 2. I. em 40. ajtó. (2445)

RITKA ALKALOM. Eladó olcsón Cojocna-i fürdővel szemben szép sarokház, mely áll berendezett fűszertároló, étterem, biliárdszoba, táncterem, azután 5 szoba, konyhák, mellékhelyiségek, külön nagy garázs. Évi bérjévédelme 80.000. Ára: 460 ezer. Kamilli, Cluj, Str. Bratianu 33. sz. (399)

KIRÁNDULÓ figyelmébe! Megérkeztek „Eredeti“ barmé Szentkereszt szőlőgazdaságában termelt fajborok. Olcsón kaphatók kihordásra is a termelőnél. Kicsiben Str. Iuliu Maniu 8. Farkas-buffet, nagyban Cal. Moșilor 42. Telefon 23-29. (464)

JÓHANGU pedálos cimbalom kottával együtt eladó. Str. Lazăr 4. (472)

10 HP benzinnmotor, alig használt, üzempépes állapotban, Bachman német gyártmányú eladó. Értekezni: Firma Frates Cluj Piața Gării 3. (487)

ELKÖLTÖZÉS miatt 3 plusz 1 lámpás rádió és házi butorok olcsón kaphatók. Str. Cernăuți 39., ajtó 1. (473)

ELADÓ diógyökér modern háló és egy kisebbszerű kombinált szoba nagyon olcsón egy konyhaberendezés és egy új szővőszék. Cím a kiadóban. (549)

FAJ angora pamacsfülű nyulak, első-rangú tenyésztésből olcsón kaphatók. Ugyanott új kétkerekű federes taliga és teniszrakettek egyhármadárért eladók. C. Reg. Carol II. 43. (604)

ELADÓ értékes ház hely a Grigorescu negyedben. Érd.: I. Maniu 42. szám alatti ügyvédi irodában. (495)

HÁROMHOLDAS gyümölcsös lakóházzal a Kerekdomb mellett olcsón eladó. Felvilágosítások Ady Endre ucca 3. Óvár. (577)

ELADÓ jól jövedelmező 33 szobából álló házastelek azonnal, nagy gyümölcsös kert is. Egyezkedni kizárólag Peter Vilma-nál, Cal. Reg. Carol II. 46. udvar végén jobbra. Ügynökök kizárva. (574)

KISEBB családi ház eladó, szoba, konyha, spelsz, pince, mellékhelyiségek, udvar, kert, majoságudvar, víz, villany bevezetve város folyton emelkedőértékű helyén lej 85.000. Cím a kiadóban. (564)

BICIKLI kifogástalan állapotban olcsón eladó. Str. Vrăbilor 19. Apartamentul 3. (565)

ATADÓ ujonnan átalakított vendéglő, szép kerthelyiséggel. Más üzleti viszony miatt, Cím a kiadóban. (567)

KÉT szoba teljes berendezése eladó. C. Reg. Ferdinand 37. I. 6 a. (569)

ELADÓ jókarban lévő mély gyermekkocsi. Str. Mănăstir 3. Portar. (580)

ÖCSKARUHÁKAT, télikabátokat veszünk és eladók. Házhoz is megyek. Grünfeld, Str. Memorandului 6. (582)

A szamosfalvi fürdő vendéglője keres kerti asztalokat, székeket és egy kisebb sonkavágó gépet. Ajánlatokat sürgősen oda. (2446)

ELADÓK száraz stakaturnak való deszkák és gerendák. Str. Vasile Lupu 67. (584)

MÉLY gyermekkocsi olcsón eladó. Cal. Traian 39. Salamon. (585)

JÓKIVITELŐ modern dió kétszékélyes és francia hálószobák, kombinált szekrények, rúkamien, szalon asztalok sürgősen eladók. Str. Gen. Poetas 2. Asztalos. (516)

ELADÓ modern gyökér francia és két ajtós hálók, ebédlők, gyönyörű kombinált szobák minden elfogadható ártért. Műszertalonsnál, Str. Moldova 17. (589)

FEKETE selyemruha és kabát, sötétkék selyemruha, 38-as női sevrócipő, antik komód, íróasztal, szentkép, ebédlőkredenc, konyhaberendezés, szővőszék, függő petróleumlámpa perzsaszőnyeg minta, padlás-lom eladó. Str. Dorobanților 38. (590)

SÜRGŐSEN eladó a Str. Osvald és Str. Ep. M. Popea ucca sarkán 377 nm. parcella, megmunkálás alatt, vízzel és villany. Ár: 65 ezer lej. Érd.: Pop Reteganu 29. (591)

FLACHKÖTŐGÉPEK azonnal eladók. 1 drb. 10-80, 1 drb. 8-80, 1 drb. 8-60, 1 drb. 6-50 Izsák. Reg. Ferdinand 54. (600)

KITŰNŐ hangu rövid zongora eladó. Str. Budai Deleanu 37. (601)

700 Hoffer cséplőgép Astra motor eladó. Săvădianu, Tóth Lajos. (V602)

ELADÓ: kis nyitott autó, 4 ülőhellyel, Citroen márkájú, használható, jó állapotban, négy új gumival 15 ezer lej. Információk: Biroiu Increderea, P. Unirii 18. Telefon: 23-32. (606)

ÖCSKARUHÁKAT, télikabátokat veszünk, igen nagy választékban olcsón eladók. Grünfeld, Reg. Maria 14. (609)

ELADÓ egy három szárnyu használt jó karban lévő ablak, tüveg nélkül és egy szobafűtő vaskályha csővel. Cluj, Str. Mirom Costin 14. (610)

ÁLLÁST KERES

MEGBIZHATÓ középkorú nő bármínő irodai munkát, vagy háztartásvezetést, gyermekgondozást vállal. Falura szívesen megy. „Othón” jelígre. (V412)

MEGBIZHATÓ szolid kiszolgálóleány, kenyérüzletben jártas, hasonló, vagy más üzletben — esetleg kaucióval — állást keres. Cím: Saguna 7. ajtó 2. jobbra. (526)

KAUCIÓKÉPES, biciklivel rendelkező fiatal iparos bármilyen állást vállalna. Cím a kiadóban. (551)

OKLEVELES gépész nyári cséplés munkát keres. Str. V. Popovici 14-a. (573)

INTELLIGENS fiatalasszony anyahelyettes, vagy gyermekgondozó és beteggondozói állást keres, kisebb háztartás vezetését is vállalna. „Vidékre is megyek” jelígre. (599)

EGYEDÜL álló izr. nő elvállalná bármily súlyos betegek éjjeli és nappali gondozását. Cal. Victoriei 23. I. 3. (608)

ÁLLÁST KAPHAT

AZONNALRA felvesszünk jókézírásu, gyakorlott gépirókissasszonyt. Ajánlatokat: „Brasoveana” zálogház R. T. Cluj, Strada Saguna 6. (568)

KISZOLGÁLÓNÓT azonnal felvesz Restaurant, Saguna 4. (2456)

SZOLID magaviseletű szorgalmas cukrászségéd állandó alkalmazást kaphat vidéki városban. Ugyanott árva fiu tanuló-nak felvétetik. Cím a kiadóban. (VT2425)

FÉNYKÉPÉSZ segédnőt keres sürgősen Foto Agoston, Cal. Regele Ferdinand 40. (268)

ESZTERGÁLYOST felveszek, aki az autós szakmában jártas. Str. Avram Iancu 18. szám. (332)

BEJÁRÓNÓT felvesz Reg. Maria 32. cukrászda. (611)

ÜGYES bejárónő hetenként három napra kerestetik. Str. Baron Pop 13. 7. ajtó. (581)

SZOBALÁNYT keresek 15-16-é. Cal. Reg. Ferdinand 56-58. I. em. bal. (583)

ÓVADÉKKÉPES szobaasszonyt keresek vidékre. Érd.: Str. Dragalina 36. Szentkirályinál. (2457)

FIATAL cukrászségédet és tanuló felvesszünk. P. Stefan cel Mare 2. (588)

KONYHAI teendőkhöz jártas, ügyes bejárónő egész napra alkalmazok. Restaurant Carmel, Reg. Ferdinand 33. (586)

ALKALMAZOK azonnalra nyárára zsidó leányt bodegámba. Pardess, P. M. Viteazul 1. (612)

KERESTETIK vidékre egy középkorú intelligens nő kisebb háztartáshoz. Cím: Str. Aurel Vlaicu 7. Utiköltség megtérítendő. (613)

KÜLÖNFÉLÉK

TÖMEGCIKK gyártáshoz 50 ezer lejjel társat keresek. Cím: Duca 3. I. em. ajtó 4. Kovács panzió. (570)

AZONNAL 3-4 jobb iparos, vagy kereskedőség teljes ellátást kap 1100 lejtért. Ugyanott ebédet 16 lejtért. Str. Lutoasă 17. Székelyné. (579)

MENYASSZONYI fátolok, koszorúk ki kölcsönzése Dahliában. Cal. Reg. Ferdinand 5. (586)

IZLETES kóser háziipart kapható. Ebéd főberendezés olcsón eladó. Cal. Reg. Ferdinand 89. ajtó 16. (594)

SZAKSZERŐ gyermekkocsi javításokat, festést, kárpitozást és mindennemű nikkelezést olcsó árak mellett eszközöl Premier Cluj, Str. Anton Pan 6. (T2435)

MENÜ étlap szerint 18, vacsora étlap szerint 12 lej. Kihordásra is. Este gratar és frissen sülték. Str. Memorandului 11. (2432)

STRANDOLÁSNÁL kellemetlen szórslait garanciával eltávolítja. Kozmetika „Boté” Hamburg M. Cal. Regele Ferdinand 84., II. em. Telefon: 20-11. (334)

A szamosfalvi fürdő vendéglője keres kerti asztalokat, székeket és egy kisebb sonkavágó gépet. Ajánlatokat sürgősen oda. (2447)

KIADÓ LAKÁS

HÁROMSZOBÁS, modern komfortos szép tiszta lakás augusztus elsejére kiadó. P. Unirii közelében. Cím a kiadóban. (2459)

KÉT különbejáratu diszkrét butorozott szoba 600-800 lejtért kiadó. Str. Memorandului 12. ajtó 7. (2452)

KERTES, komfortos garzonlakás belvárosban külön telken butorozva kiadó. Érd. kldni Str. Elisabeta 28-a. (292)

HÁROM szobás, komfortos lakás augusztus 1-re kiadó. Cal. Moșilor 54. (T2278)

EGY szoba, konyhás lakás kiadó. Calcea Moșilor 54. (T 2336)

SZOBÁ, konyha kiadó. Str. Gen. Gherescu 1. Borgovan. (403)

KIADÓ központban forgalmas helyen kisebb, irodának, műhelynek is alkalmas üzlethelyiség. Str. Matia 5., portaséál. (414)

BODEGA üzlethelyiség, de nagyon alkalmas fűszerüzletnek (Piața Carolina sarkház) kiadó. Ért.: Str. Gen. Gherescu 1. (404)

KIADÓ 2 szoba, konyha fürdőszoba és külön 1 szoba, konyha. Str. Gelu 5. (423)

URICALÁDBÓL származó diákélet, vagy tisztviselőnek teljes ellátásra vállal kolozsvári uricalád. Kertes külön telkek, a város központjának és az egyetemi klinikának közvetlen közelében. Zongora használat. Cím a kiadóban. (434)

SZOBÁ előszobával augusztus 1-ére kiadó. Ugyanott 5 drb. Szégrász madrac eladó. Cal. Marechal Foch 32. (466)

KÜLÖNBÉJÁRATU csinosan butorozott uccai szoba kiadó. Str. Wilson 1. Kissné. (513)

KIADÓ komfortos szoba, konyha. Grigorescu-negyed. Str. Bravilor 12. (550)

KIADÓ 2 szoba, konyha, üzlethelyiség, külön telek, havonta 1200 lej. Vagy eladó. Ért.: C. M. Foch 87. (572)

EGY szoba, konyha kiadó. Str. Masiniștilor 20. (563)

AZONNAL kiadó külön telken szoba, konyha, speisz, Pince, veranda, villany és víz. Érd.: délelőtt 11-ig és vasárnap. Str. I. Cezar 57. (562)

KIADÓ 2 szoba, konyha, előszoba, fürdő szoba augusztus 1-re. Str. Amos Fráncu 1. (566)

KIADÓ két szép földszinti vízkagylós szoba kertes házban. Főposta mellett. Str. Cons. Național 3. (554)

KIADÓ egy világos szoba augusztusra, P. Unirii 26. I. 8. (592)

1 vagy 2 szobás modern lakás nagy üveges verandával kertes villában kiadó. Str. Grigorescu 92. (593)

EGY szépen butorozott szoba augusztus 1-ére kiadó. Cal. Decebal 11. (595)

VILLANEGYEDBEN 2 szobás, komfortos lakás kiadó. Str. Văcărescu 3. (597)

SZÉP, egészséges, kertes villában 2 butorozott szoba kiadó. Str. Regală 24. (598)

2 szobás, fürdőszobás, komfortos lakás aug. elsejére kiadó. Cal. Traian 84-a. Ért.: Biró Albert, Str. Văcărescu 7. (603)

BELVÁROSI kertes villában különbejáratu, szépen butorozott szoba kiadó. Str. Gojdu 5. (605)

KIADÓ nagy uccai szoba, konyha, speisz. Str. Sălcam 32. (614)

LAKÁST KERES

HÁROMSZOBÁS, komfortos kerti lakást keresek november elsejére. Cím a kiadóban. (578)

Mozi

CAPITOL MOZGÓ: Asszonyok zsarolója. Rendezte: Abel Gance. Fősz.: Jules Berry, Annie Ducaux. Műsor előtt: Paramount világhíradó.

URANIA MOZGÓ: I. Ali baba és a negyven rabló. Végig színes film. Fősz.: Popey. II. Harc a Földközi tengeren. Tengerészfilm. Fősz.: Richard Greene, Nancy Kelly. Műsoron kívül a legújabb Paramount híradó. Előadások kezdete hétköznapokon 5.20, szombat és vasárnap 3.20.

ROYAL MOZGÓ: A francia filmgyártás remekműve: A választón. H. Kafka világhírű regénye után. A háboru utáni szenvedések visszhangja, amely sok ember élt át. Fősz.: Charles Vanel és Suzy Prym.

SELECT MOZGÓ: A fegyenc. Egy ártatlanul elítélt ember regénye. Eredeti felvételek az amerikai börtönökből. Főszerepekben: John Howard, Jean Parker. Műsoron kívül a legújabb román híradó. Előadások kezdete hétköznapokon 5.20: szombat és vasárnap 3.20.

THALIA MOZGÓ: Ma, péntektől Pat és Pattachon legújabb komédiája: I. Pat és Pattachon a paradicsomban. II. Az utolsó erőd. Cow-boy sláger. III. A legújabb Fox és Metro híradók.

RIO-MOZGÓ: Hétfőn, kedden és szerdán 3,6 és 9 órakor Kolozsvárt utoljára: I. Az édes anyaföld. Paul Muni és Luise Reiner legnagyobb alakítása. II. Te vagy az én szerencsém. Énekes, zenés operett. Fősz.: Benjamino Gigli. III. Híradó. — Következő műsorunk: Ha én király lennék. Fősz.: Roland Colm. II. A hetek szövetsége.

— A palesztinai zavargások mérlege: 15.000 árva. Jeruzsálemből jelentik: A helybeli „Youngmens Christean Association” felszólítást tett közzé a palesztinai nyugtalanságok áldozatainak javára létesítendő árvaház alapítása céljából. Az egyesület palesztinai árvák számát tiz-tizenötezerre becsüli.

— Örültek modern faluja. Hatalmas új elmegyógyintézetet nyitottak meg az angliai Botley Parkban, Chertsey mellett. Az intézet, mely 1200 beteg befogadására képes, az angol faluk mintájára épült. A betegek 21 épületben laknak, üzletek, műhelyek és iskolák is vannak a telepen. Az örültek falujának közepén kulturpalota emelkedik, hatalmas előadóteremmel.

— Szabadlábba helyezték a mult év őszén letartóztatott ausztriai zsidóság nagy részét. Berlinből jelentik: Hivatalos közlés szerint ennek a hónapnak az elején a mult év őszén Ausztriában letartóztatott zsidók közül már csak 731-en voltak letartóztatásban, de időközben ezekből is számosan kerültek szabadlábba.

Hirek

NAPTÁR. 1939. Julius 11, Kedd. Róm. kat.: I. Pius p. vt. Prot.: Lidi. Ort.: S-ta M-mä Eumifia. Izt.: 24 Thamusz.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre 150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉT!

GYENGÉD FÉRJ

Az orvost megfogja a férj:
— Doktor ur, ha valamelyik héten a mi vidékünkön jár, nézzen be a feleségemhez is. Tegnap kitörte a lábát.

EGYSZERŰ

Na Jancsika, amiért ilyen szép bizonyítványt kaptál, amit kívánsz, azt kapod ajándékba — szól a keresztapa.

— Szabad kettőt kívánni? — érdekli Jancsika.

— Na, az nem is olyan sok. Ki vele. Mi kell?

— Egy játékosbolt és egy cukrászda.

— Ügyeletes gyógyszerárak: Julius hó 8-án, szombaton reggeltől július hó 15-én, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Dr. Hintz, Unirii-tér, dr. Halász Cuza Vodă-tér, Flohr József, Regele Ferdinand-ut, Diana, Jorga-ucca.

— JÓ ÉS OLCÓS BÖRT ÉS TALPAT Kozák börtületben kaphat. Cluj, Piața Mihai Viteazul 15.

— HA NINCS IDEJE. VAGY MÁS AKADÁLYOK TARTJÁK VISSZA, hogy műtermünket a szükséges felvétel céljából felkeresse, úgy kérjük hívjon telefonon, s mi bármikor, bárhova kiszállunk felvételeket készíteni. — Modern és tökéletes felleveleink feleslegesé tesznek minden műtermet.

Photofilm
CLUJ STR. REG. MARIA 6 TEL. 33-46

— Hókusz-pókusz kiállítás. „Hókusz-pókusz” a címe az oxfordi Bodleian Library nyári kiállításának, melyen a mágiára, bűvészetre és rejtvényekre vonatkozó irodalomnak óriási gyűjteménye látható.

— Német tannyelvű lutheránus elemi iskolában a jövő tanévre szóló előjegyzés megkezdődött. Előjegyzünk és a beiratásra vonatkozólag felvilágosítást adunk a szünet alatt is minden kedden és pénteken délelőtt 9-1 óráig az iskolaépületben (C. Marechal Foch 2.)

— A Színházi Magazin új száma. A nagy riportok számának lehet nevezni a Színházi Magazin új számát. A margitszigeti híres Tell Vilmos előadás különös érdekessége tarthat számot. Neves írók dolgoztak az új számba: Hunyady Sándor érdekes riportjával és Ignác Rózsa novellával. A darabmellékletben ezúttal az operakedvelők régi kívánságának tesz eleget a szerkesztőség, amikor az Aida-nak a szöveg könyvét illesztette be a lapba. Feltalálhatók még a lapban az összes rovatok és mellékletek.

— Szerződési illeték alá esnek a havi 10.000 lejen felüli fizetésű alkalmazottak. Bukarestből jelentik: Az április elsején módosított illetéktörvény szerint az alkalmaztatási szerződésekkel kapcsolatban, másfél százalékos proporcionális adót kell fizetni, ha az alkalmazott fizetése meghaladja a havi 10 ezer lejt. A módosított törvény szerint illetékkötelesek úgy az írásbeli, mint a szóbeli szerződések. Mivel az ilyen szerződések meg nem határozott időre szólanak, a pénzügyminiszter legújabb rendelete szerint a másfél százalékos proporcionális adó havonként fizetendő, mindaddig, amíg az alkalmazott az illető vállalat szolgálatában áll. A másfél százalékos proporcionális adót a havi fizetési adóveken a 4 és 8 százalékos, illetve a többi adókkal együtt kell fizetni. Az adóhivatalok utasítást kaptak, hogy a 10.000 lejen felüli fizetést is ellenőrizzék.

ADDIG NE RENDELJEN 1940. ÉVRE SZÓLÓ REKLÁM- NAPTÁRT

amíg a mi kollekciójunkat nem látta és nem győződött meg naptáraink kiviteléről és előnyös árainkról.

ORIENT

REKLÁMNAPTÁR VÁLLALAT
CLUJ, STR. IULIU MANIU 8.

— Engedélyezték a temesvári Magyar Ház újbóli megnyitását. Temesváról jelentik, hogy a Magyar Ház vezető sége a temesi királyi helytartóságtól átíratot kapott, amely szerint a múlt év tavaszán bezárt Magyar Ház újbóli megnyitását engedélyezi. A pécseteket valószínűleg ma, vagy holnap eltávolítják az épületről, ahol azonban kizárólag csak kulturális és gazdasági működést szabad kifejteni.

— Meg akarják vásárolni az olajfák hegyét. Londonból jelentik: A gyarmati ügyi minisztérium a sajtónak közlést adott, amely szerint az Olajfák hegyét, amelynek túlnyomó része magánkézen van, pusztulás fenyegeti a fokozódó építkezések miatt, amelyeket Jeruzsálem városának terjeszkedése tesz szükségessé. A városi tanács a magánkézen levő területek eladása ellen semmit sem tud tenni. Ezért felvetődött az a terv, hogy megvásárolják a bibliai és történelmi jelentőségű helyet, hogy annak műemlék-jellegét így megtartsák.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!

Csak rövid ideig. Üzletünket felszaltjuk, raktárunkat minden elfogadható árral ki-
árusítjuk.

VITRO Plata Unirii
8. sz. alatt

Márkás porcellánok, ólomkristályok, gyö-
nyörű nippel, étkezőkészletek, evőeszkö-
zök, üvegáruk, háztartási cikkek, fonott
démnyonok, stb., stb.

— Az angol királyné Washington ro-
kona? Londonból jelentik: Az angol ud-
vartársági hivatal egyik tagja kiderítet-
te, hogy Erzsébet angol királyné való-
színűleg a legközelebbi élő rokona Wa-
shington Györgynek, az Egyesült Álla-
mok első elnökének. A rokonság bizo-
nyítására családfát állított össze, amely
világosan mutatja, hogy VI. György ki-
rály felesége valóban rokonságban áll
Washingtonnal, valamint Robert E.
Lee tábornokkal is, aki az amerikai
polgárháború idején a szövetséges had-
sereg főparancsnoka volt. Az angol ki-
rályné az amerikai szabadsághősnek
és első köztársasági elnöknek hetedik
unokatestvére.

— Tisztességtelen verseny. Különös
hadakozás tartja izgalomban Houstont,
Texas legnagyobb városát. A bárók és
vendéglők pincérei, szakszervezetük ut-
ján, hadat üzentek női kollégáiknak. A
houstoni pincérnők híresek székszepl-
jükről s a nyári hónapokban shorthan,
vagy fürdőtrikóban és fürdőköpeny-
ben „hollywoodi mosollyal” szoktak
felszolgálni. A férfi pincérek az ilyen
versenyt nem tartják tisztességesnek és
szakszervezeti titkáruk, Jack Barniley
felszólította a pincérnőket, hogy három
nap alatt változtassanak öltözködési-
kön. A houstoni erkölcsklub hölgyei
egész tekintélyükkel támogatják a pin-
cérek akcióját. A pincérnők az ultimá-
tumra még nem válaszoltak, de hír sze-
rint nem hajlandók férfi kollégáik kö-
vetelését teljesíteni.

— A só nimbusza. Sokszor felvető-
dött a kérdés, hogy a sóra csakugyan
szüksége van-e a szervezetnek azon a
mértéken túl is, amelyben a tápanya-
gok amúgy is tartalmazzák. Egy fran-
cia vegyész, Munge, bebizonyította,
hogy a növényi anyagokkal élő szerve-
zet megköveteli a sót; az ásványi egyen-
súlyt a só felvétele billenti helyre. Vi-
szont egy másik francia vegyész, Lapi-
que, megállapította, hogy egyes afrikai
törzsek növényekből nyernek só gya-
nánt használt anyagot, ami viszont sok
káliumot tartalmaz. Már pedig éppen
a növényekkel felvett kálium-tulsúlyt
volna hivatva a konyhasó helyrebillen-
teni. Stefansson svéd sarkutazó és em-
bertantudós arra a véleményre jutott,
mint Lapique, hogy az ételek sózása
tulajdonképpen szokáson alapszik. A
sót éppúgy megszokta az ember, mint a
dohányzást s az állatok is csak azután
kiváncsiak a sóra, miután megízlelték. A
„Szent Só” ősi nimbuszát tehát alapo-
san tépázgatják a laboratóriumokban.
Mindenesetre elég nagy a sópártiak és
a sóellenesek táborra is.

— Törvények hanglemezekre. A me-
xikói kormány rendkívül érdekes uji-
tás bevezetésére határozta el magát.
Gyakran fordult elő eddig, hogy min-
denekelőtt a Mexikó déli részén fekvő
indián államokban az új törvényeket az
indiánok nem tartották be, mert nem
értették a spanyol nyelvet, amelyen
ezeket a törvényeket kihirdették. A kor-
mány ezért a jövőben az új törvényeket
a különböző mexikói indián nyelvjárá-
sokban hanglemezekre veteti fel. Fel-
szerelnek ezután egy hatalmas autót,
amelybe gramofonkészülék és dinami-
kus hangszóró van beszerelve s ez az
autó járja majd végig a különböző in-
dián helységeket és a hanglemez révén
kihirdeti az új törvényt.

CORVIN JÉG-SZOLGÁLAT

pontos és megbízható
**KAPUIG HÁZHOZ
SZÁLLIT**

Rendelés és felvilágosítás:

telefon 37-37

Strada Basarabiei No. 7.

— Vértömlesztés háromszázhuszon-
öt évvel ezelőtt. Mint Stockholmból je-
lentik, kiderült, hogy a vértömlesztés,
amelyet a modern orvostudomány leg-
nagyszerűbb vívmányának tartanak,
már háromszáz évvel ezelőtt is alkal-
mazták. Egy svéd könyvmoly böngész-
te ki egy régi orvosi nyomtatványból,
amely 1764-ben jelent meg az upsatai
királyi akadémia nyomdájának kiadásá-
ban az alábbi mondatot: „Több mint
száz évvel ezelőtt egy új kísérletet
próbáltak meg, hogy a gyenge egész-
ségű emberek állapotát feljavítsák és
életüket így meghosszabbítsák, ameny-
nyiben fiatal állatok friss vérére ereszt-
tették át ereikbe.” Mindenesetre, hogy
ez a háromszáz év előtti kísérlet ho-
gyan sikerült, erről nem szól az upsalai
akadémia orvosi kiadványa.

— Törvényrendelettel akarja meg-
adni a kormány az 1918-ban illetősé-
gel rendelkezetteknek az állampolgár-
ságot. Temesvárról jelentik: Péter Já-
nos bánsági magyar képviselő közben-
járt Baran belügyi alminiszternél az ál-
lampolgársági jegyzékből kimaradtak
ügyében. Az alminiszter kijelentette,
hogy a kormánynak az a szándéka, mi-
szint mindazok részére, kik 1918-ban
illetőséggel rendelkeztek és ezt igazolni
tudják, törvényrendelettel adja meg
az állampolgárságot, illetve az állam-
polgársági jegyzékbe való felvételt.
Azok részére pedig, akik az illetőséget
nem tudják bizonyítani, jóindulatu el-
bárást kíván a kormány biztosítani.

— A kertész a pénzmapatkány véres
harca. Grácból jelentik: A pénzmapat-
kányok a város külső kerületeiben ujab-
ban komoly pusztítást okoznak. Az
utóbbi időben mind sürűbben megdéz-
málták a baromfiállományt és sokszor
az emberekre is veszélyessé váltak. Az
egyik gráci bolgár kertésznek izgalmas
kalandja akadt egy hatalmas pénzma-
patkánnyal. A kertészt munkája köz-
ben megtámadta a patkány. Elkesere-
dett küzdelem kezdődött ember és pat-
kány között és a rendkívül erős bestia
csak lépésről-lépésre engedett. Végül a
kertésznek, aki már több sebből vér-
zett, sikerült a patkányt agyonütnie.

Újból megnyitják a Prádó muzeumot

(MADRID.) A híres Prádó-muzeu-
mot, amelynek műkincseit tudvalevő-
leg javarészen elmenekítették a köz-
társaságiak Franciaországba, illetve
Svájcba, most, miután a műkincseket,
többek között a híres festményeket,
visszaszállították, ismét megnyitják a
nagyközönség számára. A megnyitás
alkalmával a Nemzeti Szépművészet
Hivatal elnöke beszédet tartott, amely-
ben kiemelte, hogy a Prádó gyűjtemé-
nye még nem a régi teljességű, mer
egy-egy szállítmányok Svájcba még nem
érkeztek meg, de azok megérkezése
rövid időn belül várható. A Múzeum
műkincsei a polgárháború folyamán
csak kisebb megrongálódást szenved-
tek, de ezek olyan természetűek, hog-
megfelel restaurációval lehet a sérü-
léseken segíteni. Remélhetően tehát
hogy a híres képgyűjtemény és mu-
zeum a jövőben újból teljesítheti
maga szép és nemes hivatását.

Német támadás-e minden Danzigban bekövetkező változás?

Sziriában Franciaország átvette a főhatalom gyakorlását

(LONDON.) (Radior.) A Reuter jelentése szerint Chamberlain angol miniszterelnök történelmi jelentőségűnek ítélt beszédét ma, hétfőn délután mondja el az alsóház ülésén. A miniszterelnök Harold MacMillan kérdésre fog válaszolni, aki olyan értelmű nyilatkozatot vár az angol kormányfőtől, amely szerint Anglia minden, a Danzig szabad városban és államban bekövetkező változást — történjék az akár Németország stratégiai beavatkozásával, akár pedig kerülő uton, Németország támogatásával — Németország részéről elkövetett támadásnak minősít és ebben az esetben Anglia kötelezettnek érzi magát, hogy a Lengyelország részére nyújtott és biztosítékokkal fedezett kötelezettségének eleget téve, azonnal beavatkozzék. Nemcsak angol politikai körökben várják nagy érdeklődéssel, hogy Chamberlain mit fog válaszolni erre a nyíltan melléne szegedett kérdésre, hanem a danzigi kérdésben érdekelt összes államok vezetői és politikusai is.

ENYHÜLT A NEMZETKÖZI HELYZET

(RÓMA.) Az itteni politikai körök szerint a nemzetközi helyzetben továbbá enyhülés állott be, ami a tengely hatalmak multheti mérsékelt politikájának tulajdonítható. Valószínűnek látszik, hogy a danzigi kérdésben végleges békés megoldás jöhet létre. A „Popolo di Roma” szerint a francia kormánykörökben megnyugvással vették tudomásul, hogy Varsó is hajlandó a megengedésre. A londoni francia és lengyel nagykövetségek hétfőn délután fontos tanácskozásra ülnek össze Halifaxnál. A londoni lengyel nagykövetség hétfőn reggel érkezett vissza Varsóból Londonba és magával hozta a lengyel kormány danzigi magatartását leszögező jegyzéket. Franciaország és Anglia mérsékelni igyekeznek a lengyel követeléseket és ha ez sikerül, Chamberlain hétfőn este az angol parlamentben bejelenti a demokratikus államok végleges állásfoglalását a danzigi kérdésben. Az olasz sajtó szerint a Danzig ügyében Berlinben is élénk diplomáciai tevékenység folyik. Ugyancsak Londonból jelentik, hogy Churchill és Eden csak abban az esetben lépnek be az angol kormányba, ha komoly háborús veszedelem fenyegetne. Az angol kormány közeli átszervezése mégis valószínűnek látszik, de más irányban, mint ahogyan azt eddig tervezték.

AZ IR TERRORISTÁK MOZGÁLMA

(LONDON.) A rendőrség névtelen feljelentés alapján végzett házkutatás során megtalálta az ir terroristák terveit, a legközelebbi hetekben elkövetendő merényletekről. Ezek a merényletek főleg vidéki városokban történnének volna meg. Az egyik lapnak pedig birtokába jutott az ir köztársasági hadsereg egyik olyan természetű terve, amelyből kiderült, hogy a terrorcselekményeket tulnyomó részben amerikai irek készítették elő. A rendőrség kezére viszont egy titkos körlevél került, amelyből az tűnik ki, hogy a terroristák tevékenysége azt célozza, hogy az Északírországból levő angol hadsereg visszavonását kényszerítsék ki az angol hatóságoktól.

SPANYOLORSZÁGBAN FELROBBANT EGY LŐPORRAKTÁR — 30 HALOTT

(MADRID.) Salamanca közelében egy lőporraktár eddig még ismeretlen okból felrobbant. A robbanásnak borzalmas következményei voltak. Az eddigi megállapítások szerint 30 ember meghalt, 200 pedig könnyebben-súlyosabban megsebesült, míg 90 em-

ber eltűnt. Az eltűntekről azt hiszik, hogy szintén a katasztrófa áldozataivá lettek. Franco tábornok 200 ezer pezetát küldött az áldozatok segélyezésére. A vizsgálat széles körben folyik annak megállapítása érdekében, hogy a lőporraktár robbanását mi okozta.

A JÖVŐ HÉT ELEJÉN KEZDŐDNEK AZ ANGOL-JAPÁN TÁRGYALÁSOK

(TOKIÓ.) A japán külügyminisztérium egyik szóvivője szerint nem látszik valószínűnek, hogy az angol-japán tárgyalások még ezen a héten megkezdődjenek. A szóvivő kijelentése szerint a közvetlen tárgyalások megke-

désére a legjobb esetben is csak a jövő hét elején kerülhet sor.

SZIRIÁBAN ÉLETBELÉPETT AZ ÚJ RENDSZER

(DAMASZKUSZ.) Sziriában a tegnapi napon életbelépett az új rendszer a mandatárius hatalom részéről. Az általános sziriai helyzet tette elkerülhetetlenné Franciaország beavatkozását és a hatalom gyakorlásának átvételét, amelyet a lakosság általában nyugodtan fogadott. Sziria lakossága megszokottan végzi teendőit és nem hagyja magát befolyásoltatni a különböző alakulatok izgatásaitól.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(BUDAPEST.) A Virradat jelentése szerint Mecsér András, a volt kormányparti szélső jobboldali képviselő rövidesen bejelenti kilépését a vitézi rendből.

(PÁRIS.) Henderson berlini angol nagykövét Londonból jövet ideérkezett, állítólag fontos tárgyalások folytatására.

Bensőséges ünnepség keretében avatták fel a gyalui Református Dalkör zászlaját

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Bensőséges szép ünnepség keretében szentelték fel tegnap a Gyalui Református Dalkör új zászlóját, nagyszámu ünnepi közönség jelenlétében és a Magyarfenesi Református Nőszövetség énekkarának, a Tordaszentlászlói Iparos Dalegylet, a Tordaszentlászlói Dalkör és a zászlót avató Gyalui Református Dalkör tagjainak részvételével. Délelőtt istentisztelet volt, amelynek keretében László Dezső, a kolozsvári ref. kollégium tanára szép beszéd kíséretében megáldotta az új zászlót, majd diszközgyűlés volt a gyalui iskola udvarán felállított dísztribúnán. Vad Gyula, a Gyalui Református Dalkör elnöke szép beszéd kíséretében üdvözölte a zászlóavatató ünnepségen megjelent hatósági képviselőket, a vendégdalárdákat és felkérte dr. Inczedy Joksmán Ödönt, a Magyar Dalosközség elnökét, hogy diszelnöki minőségében vezesse le a közgyűlést és tartsa meg zászlóavatató beszédét.

Dr. Inczedy Joksmán Ödön ünnepi beszédében ismertette a Magyar Dalosközség működését és azt a hatalmas kulturtevékenységet, amelyet a magyar dalárdák kifejtének és amely tevékenységben érdekes szerepet töltött be a Gyalui Református Dalkör is. Pav-

lovics József titkár ismertette a Gyalui Református Dalkör történetét, majd Balogh Jánosné zászlóánya szép beszéd kíséretében szallagozta fel az új zászlót.

Ezután a kosorus leányok szép jelmondat kíséretében kötötték fel szalagjaikat az új zászlóra. Süveges István zászlótartó megható szavak kíséretében vette át az új zászlót és tett fogadalmat annak megőrzésére. A Magyarfenesi Református Nőszövetség ének-kara, a kolozsvári Echo dalárda szallagjának felkötése, utána a Bukaresti Magyar Dalárda képviselőiben Nyerkes József elnök mondott szép beszédet, majd, dr. Inczedy Joksmán Ödön záróbeszédével véget ért a lélekemelő ünnepség. Délután az összes dalárdák részvételével díszhangverseny volt, amelynek keretében Imre Sándor, a Gyalui Református Dalkör karnagyát arany lanttal tüntették ki értékes kulturtevékenysége jutalmául. Este jólsikerült táncmulatság fejezte be a gyalui zászlóavatató ünnepséget, amelyen a Magyar Népközség képviselőiben megjelent Kós Károly és dr. Albrecht Dezső, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyet képviselőiben pedig Török Bálint igazgató.

Ülést tartott Kolozsváron a Népközség szervezeti szabályzatot készítő bizottsága

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Népi életünk sorsdöntő fordulatához érkezett. Vasárnap Kolozsváron összeült a Romániai Magyar Népközség megalakulása idején kiküldött szervezeti szabályzatot megalkotó bizottság, hogy nemzeti életünk egyetemes vezérlo csúcshintézményének megadja szervezeti formáját és ezáltal lehetővé tegye Románia minden magyarjának egységes, öntudatos közösségi szolgálatát.

Két évtized után megadatott a lehetőség annak, hogy széthulló erőinket és értékeinket való egységbe tömörítsük, állandó építő munkával gondoskodás történjék népünkéről, annak jövőjéről. Az elnökség azonban már az első napokban cselekedett, vállalta az egyetemes képviselői feladatát, beindította az országos szervezkedést, melynek nyomán a városi és megyei tagozatok sora született meg, fellépett jogainak érvényesítése és megszervezése érdekében. Most végleges formát kapott a szervezet, hogy a munka intézményes, tartós s átfogó jellegű legyen. A Npközség elnöke különös súlyt helyezett arra, hogy a kiküldött bizottságot kiegészítse, parlamentereinkkel, vidékek érdekeit képviselő tagozati elnökökkel. A vasárnapi értekezleten az elnökön, Bánffy Miklóson kívül, az alábbiak vettek részt: Albrecht Dezső, dr. Bartha Ignác, Beke Ödön, gr. Blédy Kálmán, gr. Bethlen Bálint, Demeter Béla, dr. Ferencz József, dr. Filó Ferenc, dr. Grois László, dr. Gyárfás Elemér, gr. Halled István, dr. Jelen Gyula, br. Jó-

sika János, br. Kemény János, dr. Kolumbán József, Kós Károly, dr. Kovács Károly, dr. Ludvig Gyula, Máriaffi Lajos, dr. Markovits Kálmán, dr. Mikó Imre, Mikó László, Orosz Károly, dr. Pál György, Péter János, Purgly László, dr. Soós István, dr. Szász Pál, Tamási Áron, Telegdy László, gr. Teleki Ádám, gr. Teleki Béla, gr. Toldalagi Mihály, Tompa Lajos, dr. Tusa Gábor, Ugron Pál, dr. Varga Béla, Vársárhelyi János és Vita Sándor.

Távolléteket kimentették és megindokolták: dr. Kakuk János, akinek megbízásából a bányászati szervezetet dr. Pál György képviselte, br. Szentkeresztly Béla, dr. Konopi Kálmán, dr. Parecz Béla, Szabó Béni, dr. Inczedy Joksmán Ödön, dr. Asztalos Sándor és dr. Thury Kálmán. Bánffy Miklós elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy az értekezletnek az a feladata, hogy a Népközségnek megadja a szervezeti formáját. Felkérte dr. Tusa Gábort, a Népközség jogi tanácsadóját, hogy tegye meg a Népközség szervezeti szabályzat tervezetének elkészítésére kiküldött bizottság jelentését. Dr. Tusa Gábor emelkedik szólásra és közli, hogy dr. Kolumbán Józseffel és dr. Soós Istvánnal együttesen megfogalmazott tervezetet véleményezés céljából megküldték a bizottsági tagoknak. Ismerteti a szervezeti szabályzat tervezetét és a beérkezett hozzászólásokat. A szervezeti szabályzat általános és szakaszokénti tárgyalásánál rendkívül magas színvonalu, alapos és áttekintő vita fejlődött ki. A kérdéshez dr. Pál György, dr. Gyárfás Elemér, Vársárhelyi János, Soós István, dr. gr. Toldalagi Mihály, dr. Jelen Gyula, la, Albrecht Dezső, Orosz Károly, dr. Bartha Ignác, dr. Filó Ferenc, Vita Sándor, Ludvig Gyula, dr. Ferencz József, Mikó László, Markovits Kálmán, Kós Károly Péter János, dr. Mikó Imre, dr. Grois László szoltak hozzá, akik úgy általánosságban, valamint részleteiben nagy horderejű, gyakorlati jelentőségű ügyet szolgáltattak javaslatokat terjesztettek elő, amelyek kiegészítették a tervezetet.

Minden egyes felszólalásból kiérzett a súlyos felelősség tudata és a bizottság tagjainak az a szent meggyőződése, hogy ezzel a munkával a magyarság legkomolyabb érdekeit viszik előbbre. Bánffy Miklós minden egyes kérdésre megadta a szükséges felvilágosításokat, hasonlóképpen az ügy előadója, dr. Tusa Gábor is. A bizottság hosszas tárgyalás eredményeképpen

megalkotta és egyhanguan elfogadta a Romániai Magyar Népközség szervezeti szabályzatát, amely ezzel életbe is lépett.

Az elnök javaslatára a fegyelmi szabályzat elkészítésére, továbbá a szervezeti szabályzatnak az elfogadott javaslatok szellemében történő végleges megfogalmazása, illetve rendszerbe foglalása érdekében dr. Gyárfás Elemér, dr. Ferencz József és dr. Tusa Gábor részvételével 3 tagu bizottságot küldött ki.

A Romániai Magyar Népközség a szervezeti szabályzat birtokában arra törekszik, hogy az elképzelhető legrövidebb időn belül Erdély minden városában, megyéjében és községében megalakuljanak a helyi szervezetek. Ennek következtében megszületik népünk ama időálló szervezete, mely hivatva van összes életproblémáival foglalkozni s azok megoldását elősegíteni. (49. számú jelentés.)

— HOVÁ TŰNT EL A ROMÁN RÁDIOTÁRSASÁG TISZTVISELŐJE?

Bukarestből jelentik: Az ilfovi törvényszék ügyészége vádat emelt Chiriat Cristescu, a Román Rádiótársaság volt tisztviselője ellen sikkasztásért, mert a társaság igazgatóságának megállapítása szerint Cristescu 684.300 lej inkasszált és a félmillió lej meghaladó összeggel nyomtalanul eltűnt fővárosi lakásáról. A rádióigazgatóságnak feltevése szerint a tisztviselő az összeget elsikkasztotta, saját céljaira használta fel és azután megszökött. Az ilfovi törvényszék ügyészége köröző levelet adott ki ellene.

— A CASA MUNCII EGYESÜLET KÖZLEMÉNYE. A Casa Muncii Egyesület elnöke, Crisan Ioan közli a szervezet tagjaival, hogy az Egyet a tagok részére megkötött egy szerződést a fa ügyében, tehát a fának az ára az erdőbe 750 lej, I. oszt. bükkfa. A vevő a fa árából köteles három részt azonnal befizetni, a negyedik részt pedig részletben és a fát azonnal átveheti.

— NAGYSZABÁSÚ ÜNNEPSÉGET RENDEZNEK JULIUS 29-ÉN ÉS 30-ÁN A KOLOZSVÁRI SÉTATÉREN.

A SZEGÉNY GYERMEKEK JAVÁRA. Dr. Marinescu tábornok, közegészségügyi miniszter a napokban felhívást intézett az ország népéhez, amelyben a szegény gyermekek támogatására szólított fel mindenkit. A miniszteri felhívás Kolozsmegye prefekturájára is megérkezett és a prefektura szociális osztálya Manole ezredes prefektus elnökletével elhatározta, hogy július 29-én és 30-án a szegény gyermekek javára a kolozsvári sétatéren ünnepséget rendez. Az ünnepségek folyamán begyűlt összeget nemzeti-szere való tekintet nélkül szétosztják a kolozsvári és kolozsmegyei szegény gyermekek között. A kiosztást külön meggyi bizottság végzi. A különböző kereskedelmi és iparvállalatok, intézmények adományaiból és az ünnepség megrendezéséből származó tiszta jövedelemből, az összes kolozsvári és kolozsvármegyei iskolában diákkonyhákat létesítenek, amely ellátja a szegény sorsu tanulókat a szükséges élelemmel. A szegény, elhagyatott gyermekek felszólítására és támogatására megindított mozgalom élénk visszhangot keltett, a gyermekek jövőjéért aggódók lelkeiben.

A TEJ

a legelső, legtermészetesebb és legjobb tápláléka az embernek. Mert olyan nagyon jó, nagyon sok az ellensége is, a tehén szájától kezdve egészen az ember szájáig, legnagyobb ellensége pedig az ember.

- Hány tehenetek van?
- Hat.
- Mennyi tejet fejtek?
- 58 litert naponta.
- Mit csináltok vele?
- Négy litert megeszünk, hatvanöt litert pedig eladunk.

Egy professzor — a nevét is megmondom: Adam — a tejről tartván előadást, bemutatta a teljesen tiszta tejet. A kóstolópróba nem sikerült, mert a nagyobbbrészt nőkől álló — közönség nem találta jónak a tejet. Amikor aztán ugyanezt a tejet egy kis istálló-trágyával keverten megkóstolták, nagyon jónak találták.

... A mi mindennapi, tisztán kezelt tejünk. Így szoktuk meg.

Komoly helyen olvastam, amit most elmondok. Sir William Osler oxfordi tanár, hosszú esztendő után, meglátogatván azt a városkát, ahol iskolába járt, összetalálkozott egy iskolatársnőjével, aki elmondotta, hogy 7 gyermekéből 5 meghalt kicsi korában, bélhurut, nyári hasmenés következtében. „De nem panaszkodom — mondotta a gyász ruhás anyja — megnyugszom az Ur akaratában.” Sir William Osler, híres tudós és híres szókimondó ismerője a viszonyoknak, kijelentette, hogy itt nem az Ur, hanem a tej avatkozott be a dologba.

Hány orvos nézi meg a tejet azoknál a házaknál, ahol bélhurutos kicsi gyerekek van? Hány háziasszony, anya, meggye megnézni a tejtermelést a tejcsónál, hány háziasszony látja a zedényt, amiben a tejet szállítják a házhoz?

A jó tej a legolcsóbb táplálék. A rossz tej olcsónak látszik, de számítsuk az árához az orvost, a patikát, az aggodalmat, a szomorúságot: a zsebnek is, a szívnek-léleknek is nagyon drága.

A tej utja bacillussal van kirakva. Seperjük meg jól ezt az utat.

A marosvásárhelyi lapokban olvastam:

„A Transylvania Vajgyár házhoz szállit egy liter pasztörözött tejet 5 (öt) lejért. Telefon: 275.”

A pasztörözés a legjobb seprők egyike, amit a tej után használni lehet, hogy azt megtisztogassuk. Azt is jelenti, hogy zárt üvegben, tisztán kapom a tejemet. Otthon, a háznál, öt lej egy liter.

(Marosvásárhelyen) igen... (Kolozsvárt) nem...

(H. Ö.)

— A karzat panasza. A Times vezércikkben foglalkozik az alsóházi beszédek „hallgatóságával” s elmondja, hogy a múlt héten két-három nap is akadt, amikor csak az udvariasság mentett meg több beszédet attól, hogy ismertetését ezzel a mondattal kezdje: „Nem volt tökéletesen hallható a sajtókarzaton.” Megrójja a nagy angol lap a képviselőknek azt a gyakori szokását, hogy hátra fordulva saját párthíveiknek beszélnek, pedig az alsóházi beszédek forma szerint a Speakerhez kell intézni. A sajtókarzat csak ennek a parlamentari szabálynak a megtartását kéri, mert a karzat éppen a Speaker szék fölött van és amit a Speaker hall, az újságírók is hallják. Különös „szerecséti” szokásnak tartja a Times, hogy némely szónok olvassa a beszédét, mert ha egy szónoknak az orra a papírja közt van, hangja nem szárnyalhat a magasba.

Kettőszázhetvenezer beteg megvizsgálást végzett 20 éves fennállása alatt az eredményes munkát végző kolozsvári női kórház

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A helybeli női kórház, amely 1919 április 20-án nyílt meg 120 ágygal, most készítette el 20 évi működéséről szóló jelentését. Az intézetben megalapításától 1938 év végéig 31978 beteget kezelték, a konzultációs szolgálat a poliklinikai bejárókezelő szolgálattal együtt 73.836 beteget vizsgált meg, az 1919-től 1924-ig fennálló ellenőrző iroda pedig 8429 beteget. A külső szolgálat a községekben, üzemekben, iskolákban stb. a társadalmi betegségek ellen harcolva 168.358 személyt vizsgált meg. Végeredményben tehát husz év alatt közel 270.000 beteg megvizsgálását eszközölték.

A jelentésből kitűnik, hogy a nemi betegségek elleni harc igen szép sikerekkel járt, amennyiben 1919-ben még a kórházba került betegek 91 százaléka volt nemi beteg, de ez az arányszám 1938-ban már 28.3 százalékra csökkent. A vérhaj arányszám 1919-ik évi 47.7 százalékról a múlt évben 5 százalékra szállott alá. Hasonlóan kedvező arányszámot mutatnak a többi nemi betegségek elleni küzdelmek is.

A dr. Stanca Dominic igazgató-főorvos vezetése alatt intézet szervei ko-

lozsvár környékén és a mőcvidékeken közel 170.000 személyt vizsgáltak meg, 1924-től kezdve körülbelül 68 községet és megállapították, hogy a lakosság-
nak átlagban 6.3 százaléka szenved vérhajban. E súlyos betegség leküzdésénél az intézet orvosi karán és szolgálatain kívül fontos segítséget jelentett az egészségügyi minisztérium támogatása, a különböző felvilágosító előadásokkal, nevelő jellegű filmekkel, stb.

Igen hasznos munkát végzett az intézmény a prostitúció leküzdése terén is, egyben szigorúan ellenőrizte a prostitúciókat. Ennek a zellenőrző munkának eredményeképpen a nemi betegségek száma itt is lényegesen csökkent és különösen a rendszeres kezelés és ellenőrzés folytán a vérhajok számaránya csökkent ugyanarra, hogy utóbbi időben ilyen természetű megbetegedés most már aránylag kevésszer fordul elő. Fontos része volt az intézet munkájának a szolgák és cselédek egészségügyi ellenőrzése a szolgálatba való lépésénél és távozásánál. Ezeknek a szolgálatoknak vezetésénél dr. Weber Károly főorvos végzett igen értékes munkát.

Szent Vidovdán a hét fiu, aki felgyújtotta a világot

(II. és befejező közlemény.)

A Gacsinovics-féle hitvallás értelmében alapítja meg a fantasztikus életű Mitrinovics Demeter, aki ezidőszertint buddhista apostolként él Londonban, a „Nemzeti felszabadulás klub”-ját s a „Preporod” (Ujjászületés) című lapot, amely azt hirdeti, hogy Boszniában és Hercegovinában be kell zárni minden egyetemet és középiskolát s Kaszárnyák ká kell azokat átalakítani, mindaddig, amíg a nemzet fel nem szabadul az osztrák járom alól.

Ime, ilyen eszmévilágban nőnek fel azok az ifjak, akik két — egymástól független, sőt egymással szemben bizalmatlanok — csoportban vállalkoznak a közvetlen cselekvés veszedelmes és végzetes útjára.

Az ifjak csoportja

Az egyik csoport élén egy kiskoru diák, Princip Gavriló áll, akit Tisztaellenes tüntetés miatt csapnak ki a sarajevói gimnáziumból s ekkor átmegy Beogradba. Itt azonban már csak névleg iratkozik be a gimnáziumba, a való-
ságban kávéházi bohéméletet él, éjjelről-éjjelre más barátjánál lakik s for-

radalmi álomvilágba lendül mind mélyebben bele.

A másik csoportot vezeti egy Ilics Daniló nevű volt tanító, szláv messianizmussal telített ember, aki, hogy nemzeti eszményeinek szabadon élhessen, ott hagyja a tanítóságot, órássá lesz s az ilyenformán kissé felszaporodott jóvedelméből lapot ad ki Zvono (Harang) címen, amely élénken emlékeztet ezzel a címevel az egykori orosz forradalmárokok Kolokoljára. Princip és Ilics között mélyreható világszemléleti eltérések vannak: Princip Ilicset tulságosan „intellektuál”-nek tartja, már csak azért is, mert Ilics zsebében éjjel-nappal ott van Leonid Andrejev híres novellája, a „Hét akasztott”-ról, amelynek olyan furcsa jóslatszerű szerep jut a hét bosnyák forradalmár sorsában.

Princip mellett az „alvezér” Trifko Grabes, egy gyermekkori betegségénél (enuresis infantum) fogva csufolt s ezért állandó csökkentértékűségi érzésben szenvedő kiskoru fiu, egy ortodox pópá fia. Betegsége miatt folyton az a vágy kinozza, hogy kitüntethesse magát, hogy „hőssé” válhasson, mint amilyen Zseraics volt.

Ilics mellett egy ugyancsak kiskoru nyomdász, Csabrinovics játsza a főszerepet. Ennek meg az a baja, hogy az édesapja az osztrákok rendőrkémje s a fiu ugy érzi társaival szemben, hogy neki kell az apja szégyenét akár a saját vére hullásával is, letöröltnie.

Aztán a két csoporttól függetlenül valósággal összekötőként szerepelnek egy Csabrilovics Vellko nevű tanító, aki segita Szerbiából átszökött merénylőknek a rendőrség elől elrejtőznie s Vidovdán napján maga is bombát kap, de végül nem meri a trónörökös kocsi-jára dobni; valamint egy Jovanovics Misko nevű gazdag kereskedő, aki viszont a fegyvereknek a merénylőkhöz való továbbításában segítkezik. Végül egy Kerovics Nedjo nevű fiatalember, aki szintén Ilics csoportjához tartozott, aki szintén Ilics csoportjához tartozott

Hét halálos ítélet

Hetüket ítélte a sarajevói bíróság — egy az ellenfél által is tárgyalagosnak minősített többbites tárgyalás után — halálra. De csak háromukon: Ilicsen, Csabrilovicson és Jovanovicson hajtották végre az akasztást. Princip, Grabes és Csabrinovics halálbüntetését, miután kiskoruak, huszévi jegyházra enyhítette a bíróság; Kerovicsét pedig kegyelemből változtatták át huszévi fegyházra. Ezek heten azok, akik a világháboru végéig belehaltak az ítéletükbe — vagy bitón, vagy tüdőbajban, amelyet a theresienstadti hírhedt fegyház kazamatáiban szereztek.

Rajtuk kívül aztán még jónéhány más ifju bosnyák kapott kisebb-nagyobb büntetést. — Milovics Jakov, Popovics Teofil, egy Jetics nevű író és egy Csukics nevű diák tűnnek ki közülük — de a legfurább szerep egy Pusara nevű diáknak jutott, akiről máig sem derült ki, forradalmár volt-e, vagy csupán agent provocateur? Bizonyos az, hogy a sarajevói rendőrségen volt neki rokona. Az is bizonyos, hogy az első lapkivágásokat ő küldte el a merénylőknek azzal a hírrel, hogy Ferenc Ferdinánd Boszniába jön a közeli napokban. S végül az is bizonyos, hogy amikor Princip célba vette revolverével a trónörökösöt s ezt a mozdulatot egy csendőr észrevette s ezért oda akart rohanni Principhez, Pusara elgáncsolta csendőrt, úgy, hogy az esetet s így nem tudta a végzetes lövés meggátolni.

A hetek közül Princip halt meg utolsónak 1918 április 29-én. Holtestét 1920 júliusában vitték át Sarajevóba, sőt itt még emléket is állítottak neki, igaz csak egész csendben, miután a francia és az angol sajtóban tiltakozások jelentek meg a királygyilkos dicsőítése ellen.

Emberileg talán kibékítő momentum az, hogy halála előtt levelet írt a trónörökös pár árvaínak: bocsánatukat kérte, amiért nemcsak apjuktól, hanem — szándéka ellenére — anyjuktól is megfosztotta őket. S a fiatal Hohenberg Miksa herceg, a meggyilkolt Ferenc Ferdinánd idősebbik fia ezt felelte:

— Mint kereszténynek, az a kötelességem, hogy megbocsássak, ennél fogva megbocsátok önöknek...

A hét vidovdáni fiunak megbocsátott a fiatal Hohenberg herceg. De vajon ki bocsáthat meg annak az örült hatalmi politikának, amely — innen és tülről egyformán — tízmillió embert kergetett a halálba?...

(s. g.)

(Vége.)

— A csodatevő fakir kilenc órát töltött a cementfalú sirban. Bombayból jelentik: Daborban, Bombay egyik külvárosában Shree Bhagwandassjee híres csodatevő hindu fakirt nagy tömeg jelenlétében cementfalú sirba temették. Az aszkéta mosolyogva kuporodott le a sirgödör fenekére terített özbörrre, azután a gödröt váslemezekkel légmentesen elzárták és a lemezekre másfél méter vastag földréteget tapostak. Kilenc óra múlva megnyitották a sirt. A fakir eredeti helyzetében, szoborszerű mozdulatlanul kuporgott a gödör fenekén. Kissé megborzongott, midőn szabad levegő érte testét és minden segítség nélkül kiugrott a sirból. A nyakán függő virágfüzér oly friss volt, mintha akkor szakították volna.

E. A. RODRY
SZEMBEN

A HALÁLLAL

(3.)

A váratlan vendég egészen elvette kedvemet az italtól. A szerencsétlen gyermek egész testében remegett és szótlanul gubbasztott a díványon, ahová Yale leültette.

— Véletlenül akadtam vele össze — magyarázta Yale. — A Scala-színház tájékán egy autót pillantottam meg, mely szokatlan sebességgel száguldott. Ez még nem lett volna magában véve különös, de az autóból segélykiáltások hallatszottak... Egy rendőr fel akarta tartóztatni a kocsit, de majdnem a kerékek alá került. Beugrottam egy taxi-ba és nyomon követtem az autót. A távolság azonban egyre nőtt közöttünk és a brooklyni hídnál azt hittem, hogy végképpen elvesztettem szem elől. Végül is célba vettem a menekülő autó kerekeit és kilyukasztottam a hátsó pneuma-
tikokat.

— Nem féltél, hogy eltalálasz valakit? — kérdeztem megrökönyödve.
Nevetett.

— Ezuttal nem valakit, hanem valamit akartam eltávolítani. Ez pedig nagy különbség... De engedj meg, hogy befejezzem a történetet. Az autó utasai gyalogszerűen menekültek tovább, de a fiut nem cipelhették magukkal. Így került hozzám. Nos, mit szólsz az esethez?

Mit szólhattam volna? Bevallom, nagyon kényelmetlenül éreztem magam. A fiu végeredményben mégis gyilkos volt és a törvénnyel nem szerettem volna ellentétbe kerülni.

Yale nyilván leolvasta arcomról gondolataimat, mert intett Togónak.

— Vezesd be vendégünket a hálószobába. Lehetséges, hogy még ma éjjel el kell utaznia és szeretném, ha addig is pihenne... Mi a neved, fiacskám?

— Johnny — hallatszott a halk válasza.

A detektív megveregette a fiu arcát. — Hát csak pihend ki magad, Johnny és ne félj semmit. Olyan helyre viszlek, ahol senki sem találhat meg.

Megvárta, míg a japán elvezeti a fiut azután újra hozzá fordult.

— Először is igyunk egy kortyot!... Ne vágj olyan ijedt arcot, old boy. Majd csak kitalálunk valamit. Nekem már is van egy kitűnő ideám...

— Ez még szerencse — vetettem közbe gunyosan. — Igazán nem tudom megérteni, hogy miért hoztad ide.

Vállalt vont.

— Mit tehettem volna mást?... Szegényt éppen a főnökhöz szállították, mikor meghallottam a segélykiáltásait.

— Hogyan tudott egyáltalán kiáltani, ha többen ültek az autóban? Nem ült mellette senki, aki befogta volna a száját?... És ki az a főnök?

— Tulsokat kérdezel egyszerre! Kezünk talán a végén. A főnök, polgári nevén Green Melichor, a leghatalmasabb bandavezér Friscóban. Ma délelőtt ő is ott volt a tárgyaláson... A tárgyalásról már bizonyára olvastál a délutáni lapokban?

Bólintottam.

— Természetesen. Glass Pétert akkor érte a halálos golyó, mikor kihirdették előtte a felmentő ítéletet.

— Pontosan így történt. Érthető, hogy a főnök meg akarja bosszulni Glass halálát. Elvégre az egyik leghívebb bemberét vesztette el. A szerencsétlen fiu aligha került volna ki élve az „Öreg Halál” házából.

— Öreg Halál? Hát ez milyen elnevezés?

— Az alvilágban így hívják a főnököt. Én tudom, hogy minek köszönheti ezt a hangzatos elnevezést, de bizonyára nem ok nélkül kapta. Johnny apját is ő gyilkoltatta meg.

(Folytatása következik.)

A szakmai céhek képviselői Armand Calinescu miniszter- elnöknél

Gh. E. Filipescu a céhek parlamenti képviselője
emlékiratot nyújtott át a miniszterelnöknek

(BUCURESTI.) A szakmai céhek működéséről — mint ismeretes — új törvény készül, amellyel kapcsolatosan a különböző szakmák parlamenti képviselői Gh. E. Filipescu országgyűlési képviselő vezetésével felkeresték Armand Calinescu miniszterelnököt, aki nekik emlékiratot nyújtottak át és ebben a memorandumban kifejtették azokat a szempontokat és kívánságokat, amelyeknek érvényesítését szükségesnek tartják az új törvényben.

MIT JELENT A CÉH ÉS MIT A KISIPAROS?

Az emlékiratban a céhek parlamenti képviselői azt kérték, az új törvényben szabatosan körvonalazzák azt, mit jelent a szakmai céh és mit jelent a kisiparos. A közgazdasági szükség és a fennálló társadalmi rend érdekében mindazokat a kézműiparosokat, akik kézíerővel termelnek, függetlenül azoknak a számától, amelyet a kézműipari vállalat foglalkoztat, a céhek keretében kívánják megtartani. Ez annál inkább is indokolt, mert az így termelt áruk a kézműiparos szakszerű felügyelete alatt és kizárólag szakképzett munkások bevonásával készülnek. A szakmai céhek törvényhozói arra kérték a miniszterelnököt, hogy Ralea Mihail munkaügyi miniszterrel egyetértésben a készülő új törvényben fenntartás nélkül érvényesítse a szakképzettségnek ezt a jogát. Kéri ezt annál is inkább, mert a kisiparosokról szóló törvény bárkinek jogot ad arra, hogy ne legyen tagja a szakmai cégnek, nem követeli meg tőle, hogy hosszú éveken át folytassa a szakmai gyakorlatot és lehetőséget nyújt arra is, hogy műhelyt nyisson és amennyiben már tíz munkást foglalkoztat, joga van a kisiparos elnevezést használni. Ilyen módon az ilyen kisiparosok illojális versenyt támaszthatnak a szakmai céhek tagjainak és így a céhekbe tömörült szakiparosok, akik műhelyekkel valóságos nevelőiskolát tartanak fenn a fiatal nemzedék számára, hátrányos helyzetbe kerülhetnek.

A SZAKMAI KÉPZÉS ÜGYE

Az emlékirat a továbbiakban kifejti, hogy a szakképzett munkások leg többje mesterségét különböző műhelyekben verejtékes munkával sajátította el, értékes tényezői a nemzeti iparnak és így megérdemlik veszélyeztetett jogaiknak megvédését azoknak a szakképzettlen egyéneknek törekvéseivel szemben, akik csak a szakképzett iparosság hátrányára tevékenykednek. Szükséges ezért, hogy a kézműiparosság használatára egyedül a szakmai céh elnevezést függetlenül attól, hogy hány szakképzett munkást foglalkoztat műhelyében. Indokolt az is, hogy ezek a szakképzett kézműiparosok az állam támogatását

élvezzék, adójuk megállapításánál és ezért fontosnak tartják a szakmai céhek törvényhozói, hogy a különböző kézműipari céhek tagjainak adóját általánosan, (patenta fixa) állapítsák meg, különböző fekezetek szerint. Ilyen módon azok a kis műhelyek, amelyek ma szakképzett kézműiparosok vezetik, a fejlődés lehetősége előtt állának, műszaki téren üzemüket modernizálhatják, amelyre rendkívül nagy szükségük is van, hiszen ezek a kis üzemek technikai felszerelés tekintetében a nyugati államok hasonló műhelyeinek színvonala alatt vannak. Szükséges tehát a legpontosabb elhatárolása és megkülönböztetése a szakmai céh, a kisiparos és kiskereskedő fogalmának és valamennyi részére termelési képességük arányában a megfelelő fejlődés biztosítása.

A KERESKEDELEM KÉRDÉSE

A kereskedő viszont maradjon csak kereskedő, aki a forgalomba hozott árukat és javakat a szakképzettséggel vezetett műhelyekből, termelőktől szerzi be, vagy a gyárhoz. A legszigorúbban tiltsák meg a kereskedők részére, hogy bármilyen alakban is szakmai képzéshez kötött termelést folytassanak. A kisiparos elnevezés és jelleg pedig csak azokat a termelőket illesse meg, akik mechanikai uton, 20 lóerőnél nagyobb motorikus erővel végzik a gyártást. Csak az ilyen fontos elhatárolással és megkülönböztetéssel tisztázható például a textilipari céh fogalma, amelynek ter mékeit a legtöbb esetben saját lakásukon a munkások állítják elő. A pontos elhatárolás és a jelleg vitathatatlan le rögzítése lényegesen tisztázná a cipész ipar és szakma helyzetét is, amelynek termékei 75 százalékból kézíerővel készülnek. A kis cipészműhelyek ma is naponta 14 órát dolgoznak a gyárak részére törvényben előírt 8 óra helyett és ezeknek a kis műhelyeknek 80 százaléka hánál kevesebb munkással dolgozván, jogtalanul élvezi a forgalmiadó alóli mentességet. Ez a helyzet nemcsak az államkincstár káros, hanem közép és gyáriparra is, amelynek elviselhetetlen versenyt támasztanak.

Végül az emlékiratban arra kéri a szakmai céhek törvényhozói a miniszterelnököt, hogy az új céhtörvényben biztosítsa a kézműiparosság részére megfelelő életszínvonalat és ezzel erősítse meg ennek a fontos társadalmi osztálynak gazdasági helyzetét.

Armand Calinescu miniszterelnök nagy figyelemmel hallgatta meg a szakmai céhek országgyűlési képviselőinek előterjesztéseit és megígérte, hogy az új céhtörvényben igyekszik kielégíteni a romániai kézműiparosság jogos igényeit és kívánságait.

Inceze Andor:

A citrom - a legendában és orvostudományban

A növénytan a citromfát Citrus limonium néven ismeri és a Citrus nem többi tagjaival együtt (narancs, mandarin, grapefruit, bergamotte) a Rutaceae családjába sorozza. Az ókori mitológia szerint pedig a gyönyörű Hesperidák kertjében citromfa és narancsfaligetek aromája bódította el a járókelőt. Azaz csak bódította volna, mert a fák gyümölcse színarany. A kertet a félelmetes százfejú sárkány, Sado őrizte, a nagy-szerű fák árnyékában pedig csak a Hesperidák, Hesperos szépséges leányai sétálhattak. Hogy hol volt a legendás Hesperidák kertje, azt még nem sikerült bizonyossággal eldönteni. A régi görögök szerint a világegyetem szélén.

későbbi felfogás Nyugat-Európába helyezi, Herkules oszlopainak vidékére; így nevezték ugyanis az ókori geográfusok a Gibraltári szorosot. Ismét mások szerint a Kanári-szigeteken volt. A Hesperidákat a legenda Aegleia, Eri-thea és Hespero névvel illeti. A roppant erejű mitológia hősné, Herkulesnek sikerült legyőznie rettenetes küzdelem után a sárkányt és Mikéne királyának vinnie a gyümölcsökből.

Más legenda szerint a kínzó szomjúságtól ügött Argonauták arra kérték a Hesperida nimfákat, hogy vezessék el őket a forráshoz, amelyből szomjukat csillapíthassák. Felelet helyett a liget nimfái száraz homokká változtak. A

késéggbeesett Argonauták nem hagyták annyiban a könyörgést, úgy, hogy végül is a Hesperidák megkönyörültek rajtuk és üdítő gyümölcsöket nyújtó fákká változtak.

A mitológia sokszor megihlette a művészetet kezdve az antikk vázák díszítő művészetétől a festészet és szobrászat számos remekművéig. Cornelius Blocmaert egyik nagyszerű metszetén, amely Terrari szerzetes, 1646-ban készült könyvét díszíti, az egyik Hesperidát látjuk, amint a sárkányt legyőző hőst gyümölcskoszorúval jutalmazza. Egy másik metszet a citromfává változott Tirseniát, Harmonillus anyját ábrázolja.

Szép a képzelet, a legenda világa, de lépjünk ki a valóságba, a történelembe. A 4-5 méternyi magas citromeserje sápadtszínű és szabálytalan alakú leveleivel Észak-Indiából származott Európába. A friss, üdítő ízű gyümölcs hamar meghódította Perzsiát, Mezopotámiát, majd az arab hódítás nyomán a Földközi-tenger mellékére is eljutott. Hindu nyelven „limuri” s ez megmaradt igen sok európai indo-germán nyelvben, majdnem változatlanul. A XI. században már Sziciliába is eljutott. A XIII. században kezdik természetesen Malagában, később az Azori-szigeteken. A XIV. századtól kezdve már az összes Földközi-tenger menti országokban megtalálható, így Dél-Olaszországban, a Provence-ban, Spanyolországban és Portugáliában. De eljut Amerikába is. Itt 1858-ban még csak Los-Angeles mellett termesztik; ma már nagyszerű óriási kiterjedésű citromfa ligetek vannak Kaliforniában és Arizona állam-ban...

Mindenki ismeri a citromfa gyümölcsét. A gyümölcs nedve citromsavat (7 gramm), almasavat (0.50 gramm), cukrot, nátrium-kálium és calcium-citrátokat tartalmazó esszenc vonható ki.

Már a régiek is felismerték ennek a nagyszerű gyümölcsnek a szerepét a gyógyításban. Vergilius ír róla a Georgikákban, Plinius pedig azt mondja: Malus assyriacum alii vacant medicam vepurus medetur. A XVI. században Misauld a citromot buskomorság ellenszeresül ajánlja. Szerinte ez megképes gyógyítani mindenféle melankóliából származó betegséget, sőt az akkor dühöngő pestisjárvány ellen is megív. Ha valaki citromkurát folytat, — mondja — lehelle a kellemes illatu lesz és szervezete bármely betegség és mérreg hatásának ellentáll. Egy-két kanálnyi citromnedv veendő naponta.

Ma a legendából a tudomány csak a Hesperida elnevezést tartotta meg. A citrom alkalmazása azonban állandóan tért nyer a háztartásban, a limonádé pedig egyik legkedveltebb italunk. De mint orvosság is teljes mértékben megőrizte szerepét. Izületi csúsz esetében ajánlják, azonkívül a mandula megtegedéseknél, ecsetelésre. De már századokkal ezelőtt lehetett tapasztalni felebecsülhetetlen szolgálatait a skorbut gyógyításánál. Auston admirális Juan Fernandez szigetén kiterjedt narancsligeteket talált és csak ez a gyümölcs mentette meg a skorbuttól a tengeri expedíciót... végtelen betegségtől. Ma már tudjuk, hogy ezt a hatást a nagy mennyiségben benne foglalt; az emberi szervezet számára nélkülözhetetlen C-vitaminnak köszönhetjük. Ami a citromhéjból kivonható esszencet illeti, ennek nagyszerű baktériumölő hatását állapíthatták meg az orvosok. Némely bacillust 3-5 percen belül, a difteritiz-bacillust 10 perc alatt öli meg. Hasonló erős fertőtlenítő hatása van a bergamotte olajnak is.

— Nadrágját vasalta a gőzhengerrel. Smith József, a Sanghaiban állomásozó angol gyalogos zászlóalj közlegénye haditörvényszék elé került, mert engedély nélkül elhajtatott egy városi gőzhengerrel. A bíróság a vádlottat felmentette, miután hat szavazható tanuval bebizonyította, hogy a gőzhengert csak nadrágja kivasalásához használta.